

Türkiye Makine ve Teçhizat İmalatı Meclisi

Makine İmalat Sanayi Temel Bazı Göstergelerdeki Gelişmeler 2017 İLK YARI

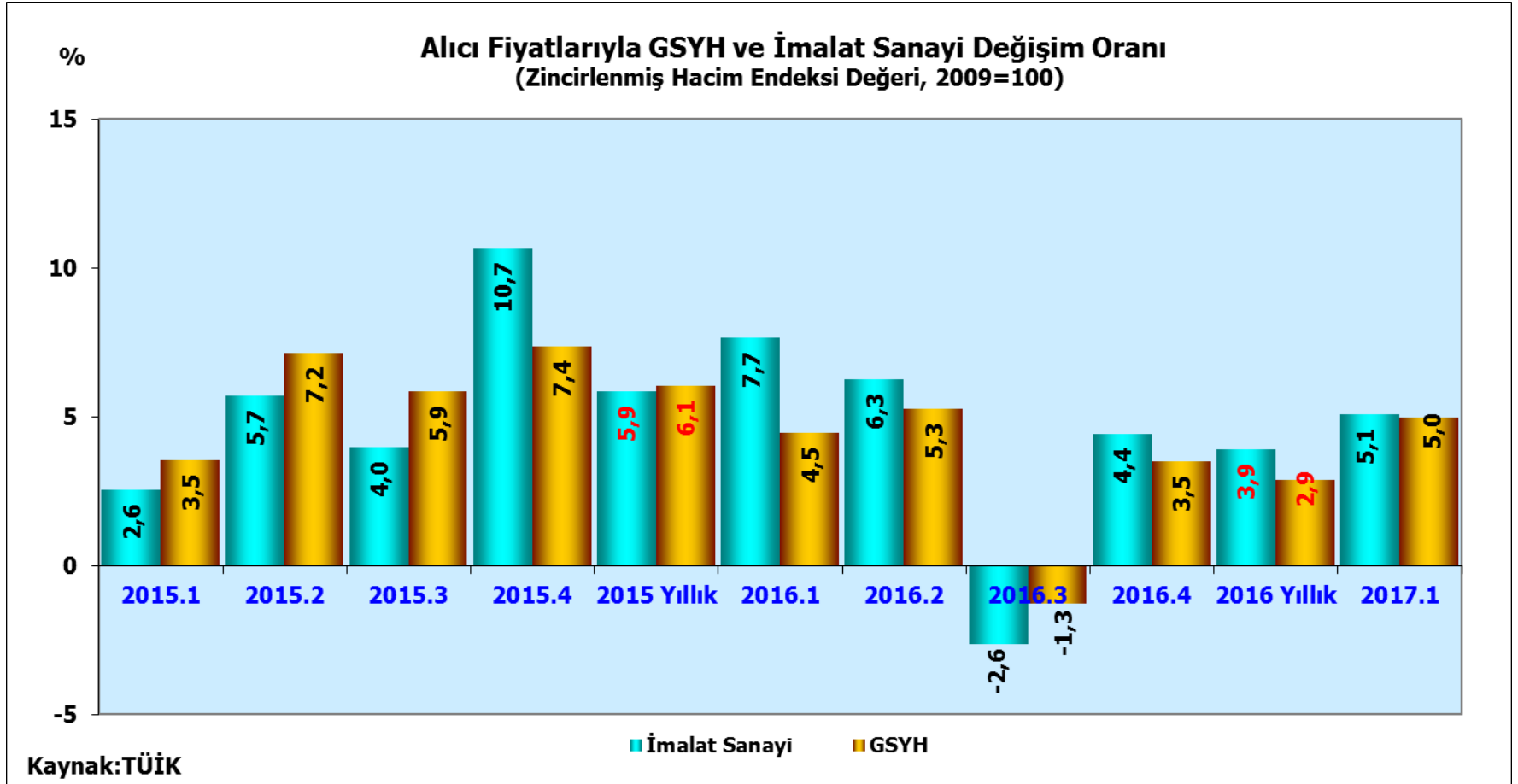
RGİ

Temmuz, 2017

Bilgi Notu 2/2017 , Ruhi GÜRDAL (Doç. Dr.)

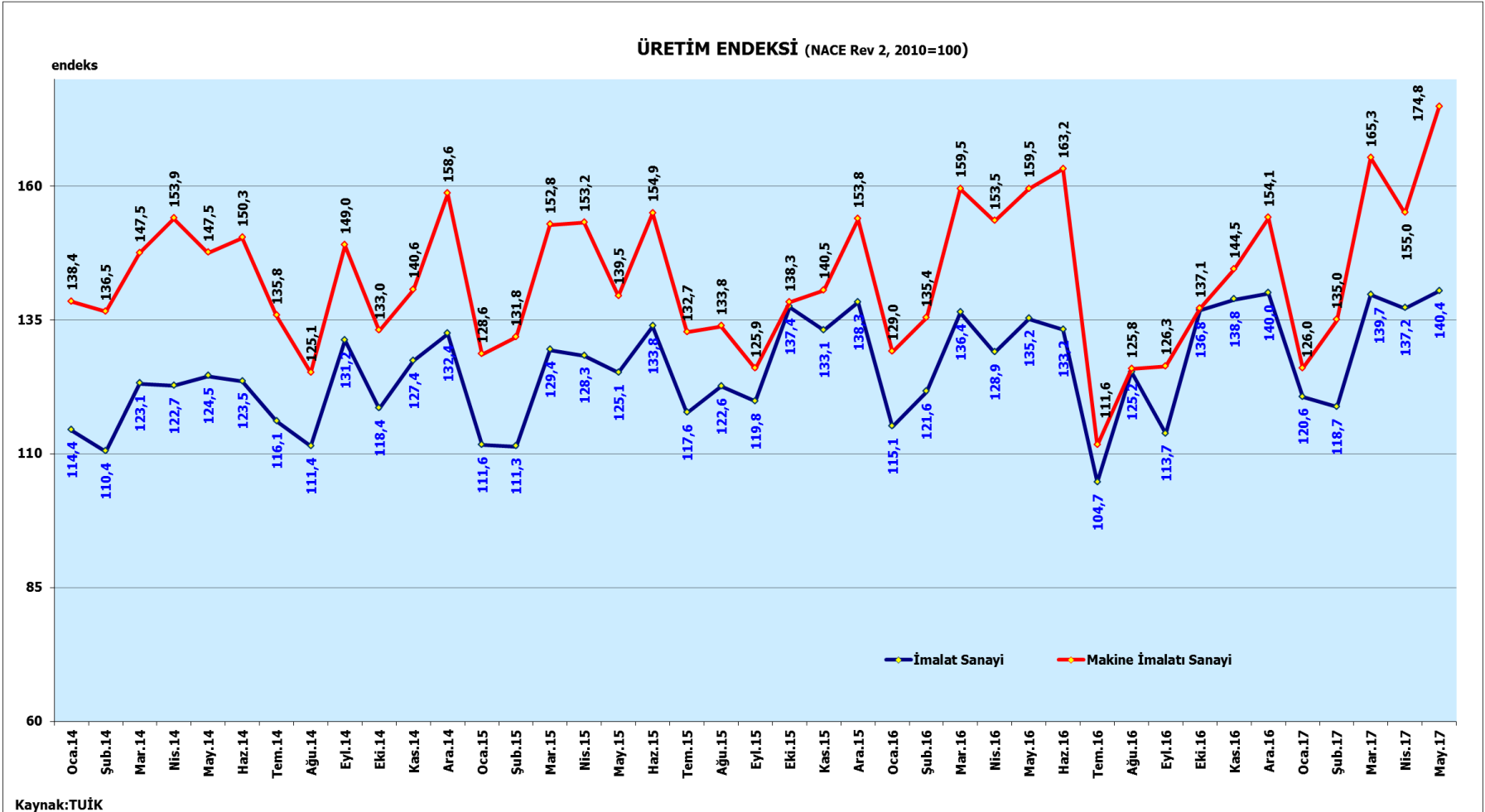
Türkiye Makine ve Teçhizat İmalatı Meclisi 2017 Yılı İlk Yarı Sektördeki
Temel Göstergelerdeki Gelişmeler Bilgi Notu, RGA Temmuz 2017

Yeni seriye göre GSYH da 2015 yılında yıllık %6,1 düzeyinde bir artış yaşanırken imalat sanayi büyüme oranı %5,9 düzeyinde kalmıştır. 2016 yılı, GSYH büyüme oranı artışının yavaşladığı ve üçüncü çeyrekte ise daralmanın yaşandığı bir dönem olmuştur. Yıllık GSYH büyüme oranı %2,9 düzeyinde kalırken, imalat sanayi büyüme oranı ise %3,9 olmuştur. Kısaca, 2016 yılı ekonomik büyümede önemli ölçüde yavaşlamanın gerçekleştiği bir dönemdir. 2017 ilk çeyreğinde ise GSYH ve İmalat Sanayi büyüme oranları bir önceki yılın aynı dönemine göre önemli ölçüde artarak sırasıyla %5 ve %5,1 olmuştur.

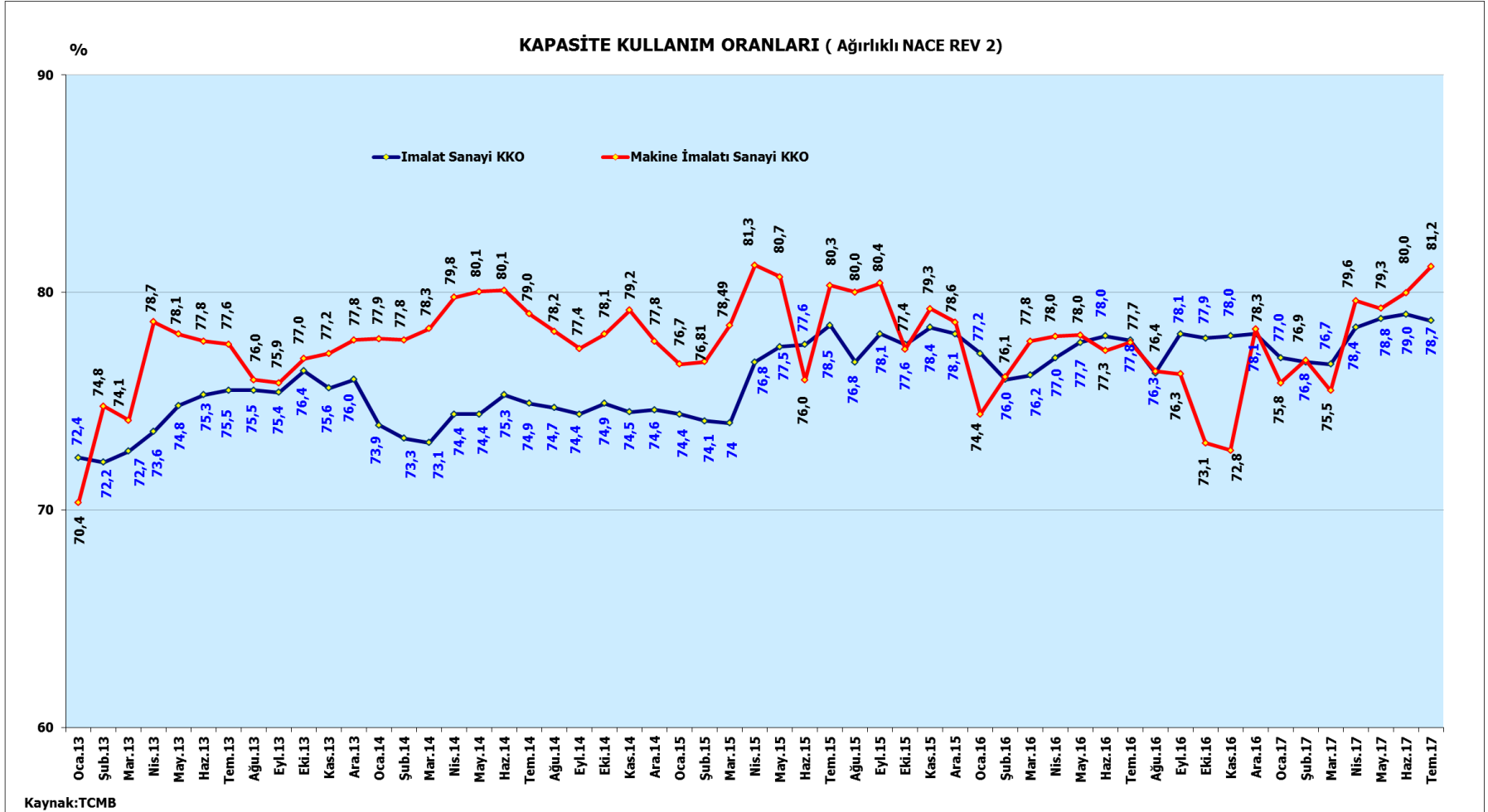
ÜRETİMDE GELİŞMELER

2010 baz yılından bu yana makine imalat sanayi yıllık ortalama üretim endeksi, imalat sanayi ortalamasına göre daha yüksek düzeylerde. 2016 yılı ikinci yarısında ülkede yaşanan olumsuz siyasi-politik gelişmelerin etkisiyle makine imalatı sanayi ve imalat sanayi toplam üretimi önceki dönemlere göre çok önemli bir düşüş yaşamıştır. Son çeyrekte sektör üretiminde görülen olumlu gelişme sonucu üretim endeksi yeniden artış eğilimine girmiştir. 2017 Ocak ayında düşen sektör üretim endeksi değerinin ilk çeyrek ortalaması, Şubat ve Mart ayında üretimde sağlanan artışla birlikte 142,1 düzeyine çıkmıştır. Mart ayına göre düşerek Nisan ayında 155,0 olan makine imalatı sanayi endeksi, Mayıs ayında 174,8 ile 2010 yılından bu yana en yüksek düzeyine erişmiştir. Bu veriler makine imalatı sanayi üretiminin 2017 ikinci çeyrekte artış eğilimine girdiğini göstermektedir.

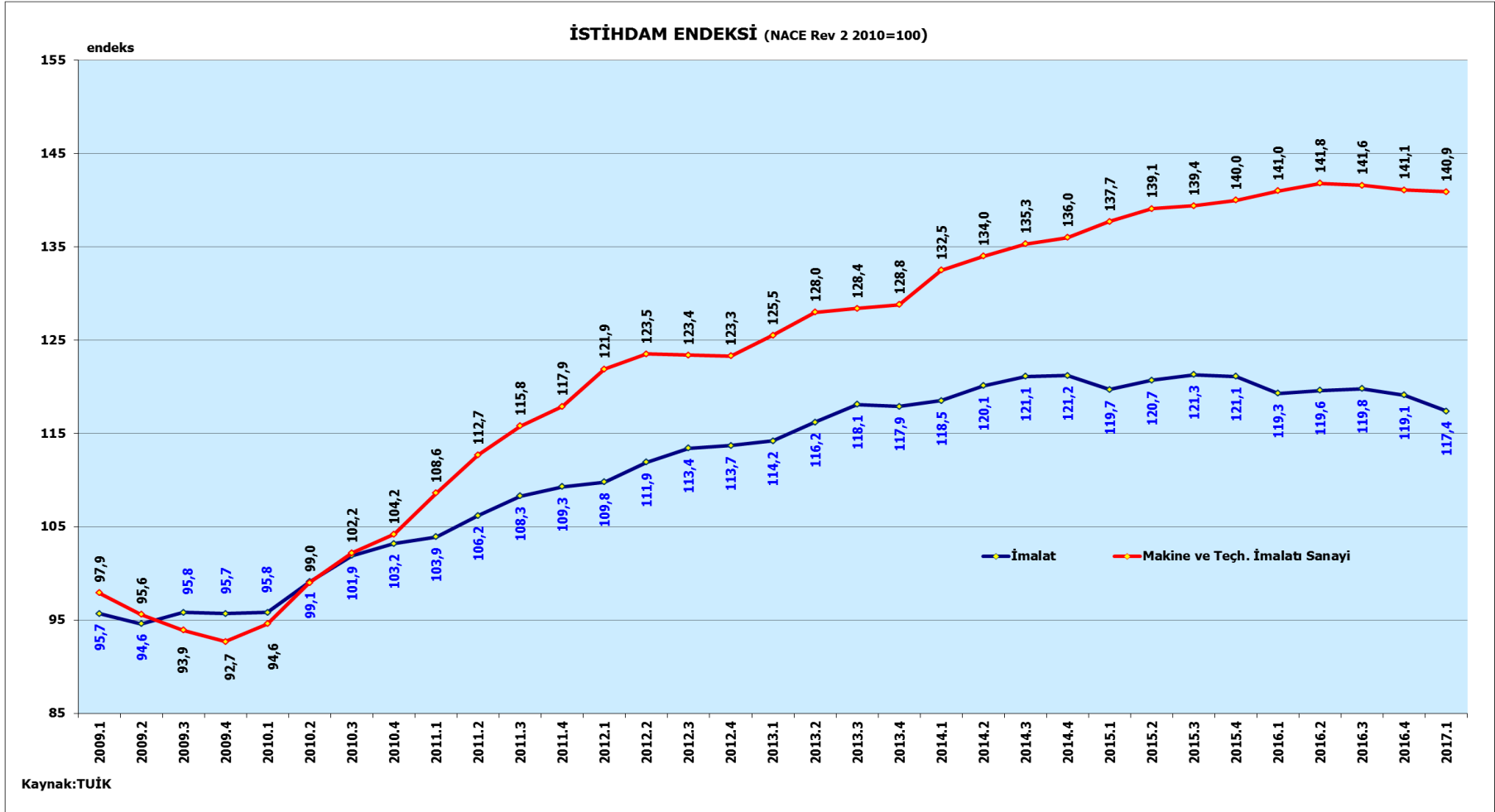
KAPASİTE KULLANIM ORANLARI

Makine imalatı sanayi kapasite kullanım oranları (KKO) 2013 yılından 2015 yılı ikinci yarısına kadar imalat sanayi ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Sektör KKO oranı 2015 Nisan ayında %81,3 düzeyine yükselmiş, Haziran ayında ise %76'ya gerilemiştir. Daha sonra yeniden artış eğilimine girerek Aralık ayında %78,6 olmuştur. 2016 yılında KKO %72 ile %78 arasında değişirken, yılın ikinci yarısında yaşanan olumsuz siyasi ve politik gelişmelerin etkisiyle Kasım ayında KKO son yılların ikinci düşük değeri olan %72,8 düzeyine inmiştir. 2017 yılı ilk çeyreğinde ise KKO açısından istikrarsız bir dönem yaşanmış, ikinci çeyrekte ise artarak Haziran ayı KKO %80 olarak gerçekleşmiştir. KKO da yakalanan artış eğilimi Temmuz ayında da devam ederek 81,2 düzeyine çıkmıştır. Bu veriler, makine imalatı sanayinin 2017 ikinci çeyrekte üretimde önemli bir büyüme sağladığını ortaya koymaktadır.

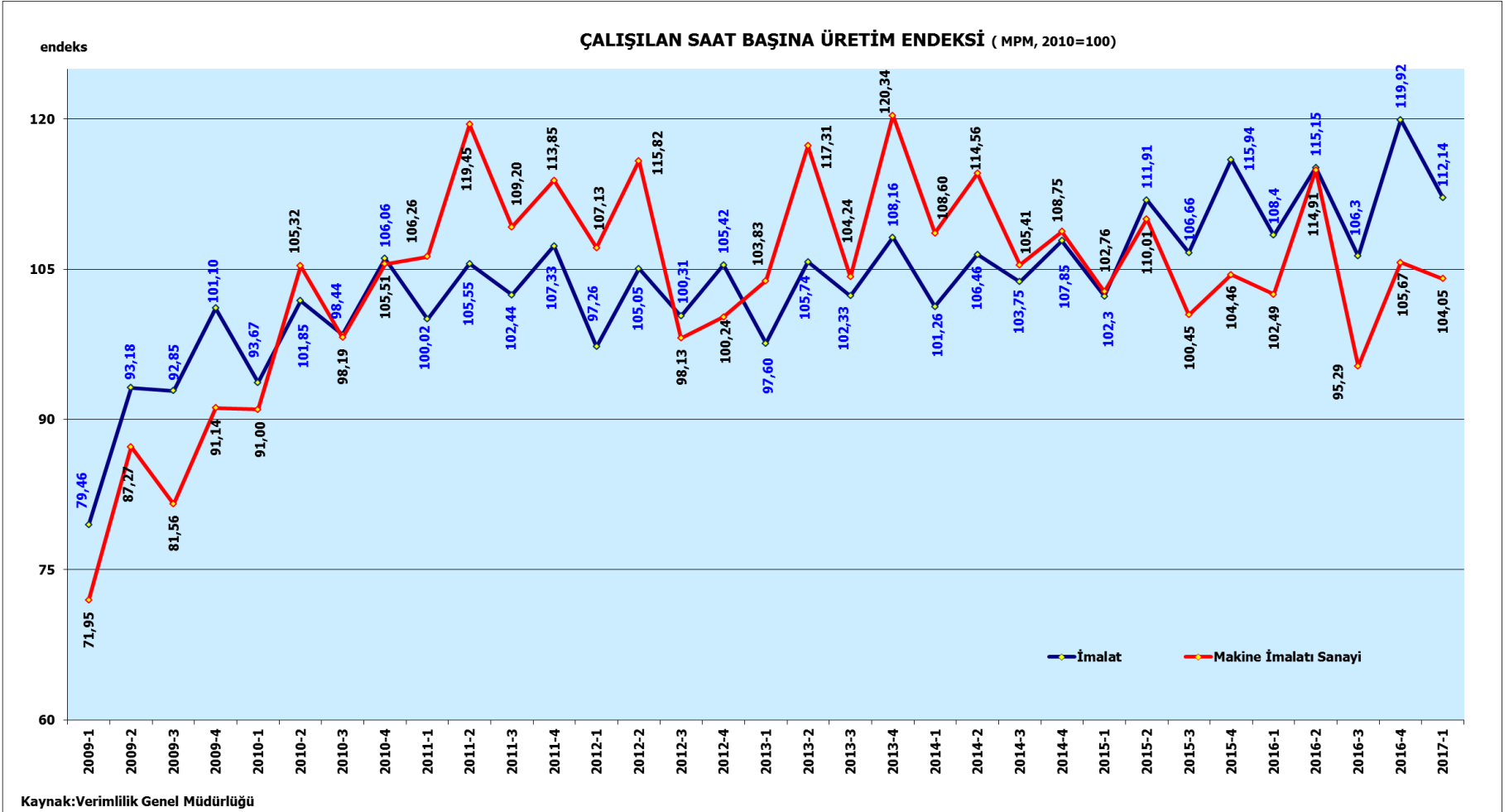
İSTİHDAM

Makine imalatı sanayi istihdam endeks değeri ve artış hızı 2010 yılı ikinci çeyreğinden itibaren imalat sanayi istihdam endeksinden daha yüksek düzeylerde gerçekleşmiştir. 2016 yılı ikinci çeyrekte endeks değeri 141,8 ile 2007 yılından bu yana en yüksek değerine ulaşmıştır. Makine imalatı sanayinde istihdam endeks değeri 2016 üçüncü (141,6) ve dördüncü (141,1) çeyrekte ise az da olsa gerilemiştir. Aynı dönemde imalat sanayi istihdam endeks değerindeki gerileme daha hızlıdır. 2017 ilk çeyrekte bu eğilim devam etmiş ve makine imalatı sanayi istihdam endeksi 140,9 düzeyine düşerken, imalat sanayi için 117,4 olmuştur. İstihdam endeksi, makine imalatı sanayinin istihdam sorununa çok önemli katkı sağlayan sektörlerden birisi olduğunu göstermektedir.

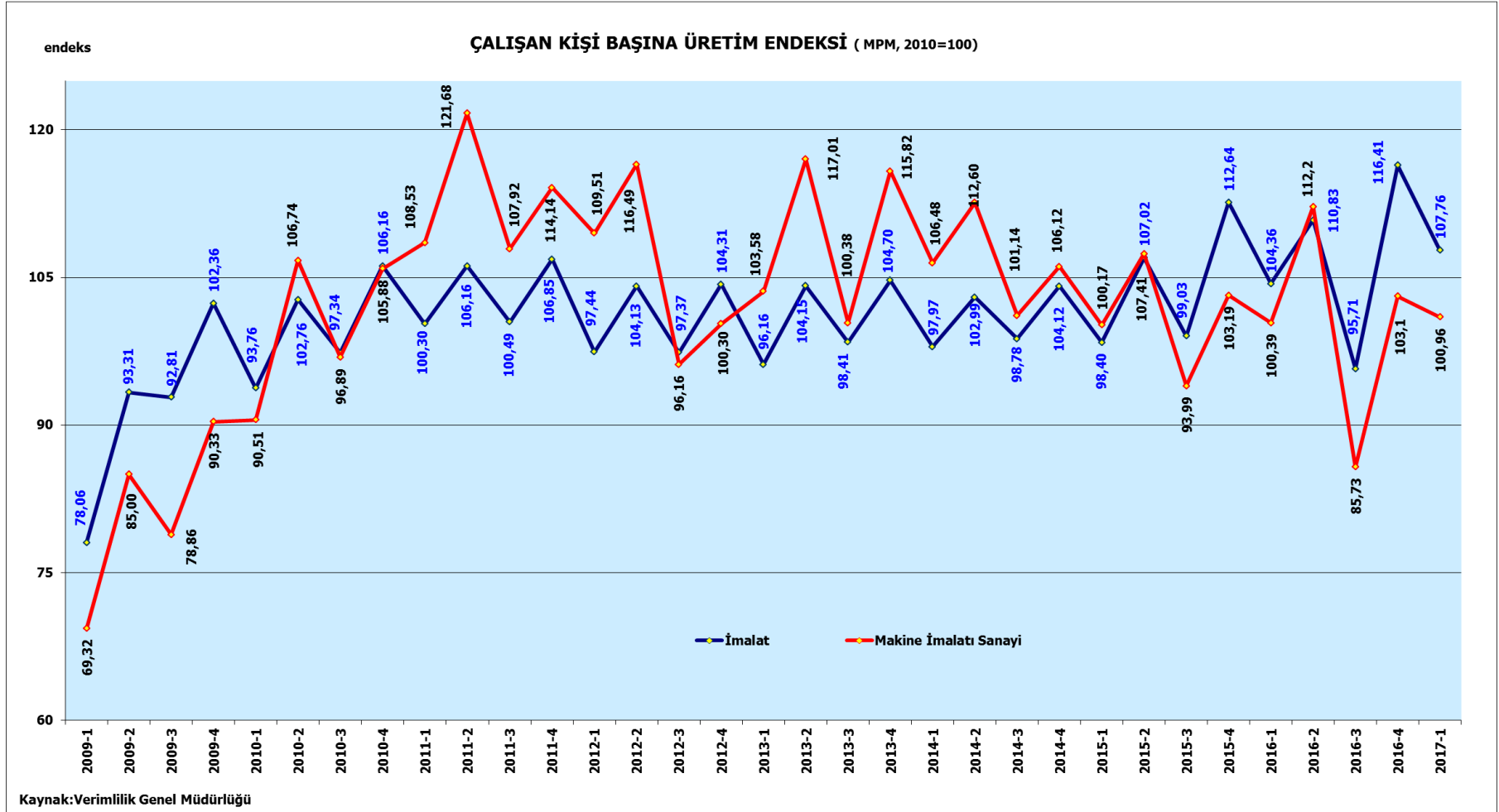
VERİMLİLİK: ÇALIŞILAN SAAT BAŞINA ÜRETİM

Makine imalatı sanayinin 2011 yılı ile birlikte iyileştirme sağladığı çalışılan saat başına üretim endeksi (ÇSBÜE) değeri 2014 yılı başında yeniden düşüş eğilimine girmiştir. Önemli bir verimlilik göstergesi olan çalışılan saat başına üretimde makine imalatı sanayinin sorunlarını çözemediğini göstermektedir. Sektör endeks değerleri imalat sanayi endeks değerinin de altındadır. Makine imalatı sanayi ÇSBÜE değeri 2015 ile 2016 yıllarında 95,29 ile 114,9 arasında değişirken, imalat sanayi ortalamasının da oldukça altında kalmıştır. 2017 ilk çeyrekte imalat sanayi ÇSBÜE değeri 112,14 olurken, makine imalatı sanayinde ise 104,05 düzeyinde kalmıştır. Sektörün rekabetçi bir yapıya kavuşabilmesi için bu sorunu çözümülemesi gereği açıktır.

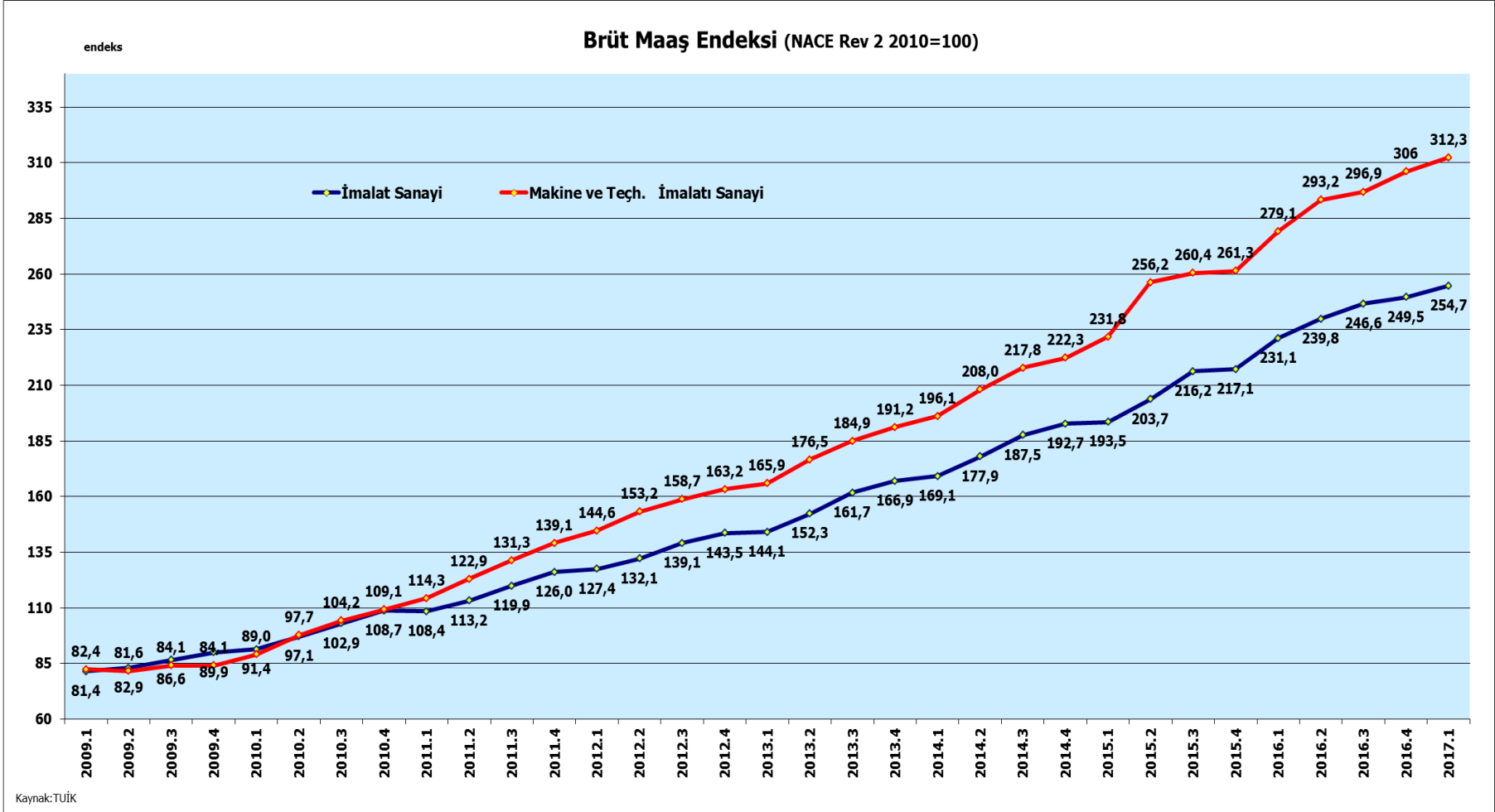
VERİMLİLİK: ÇALIŞAN KİŞİ BAŞINA ÜRETİM

Çalışan kişi başına üretim endeksi ile çalışılan saat başına üretim endeksi benzer eğilim göstermektedir. Sektörde çalışan kişi başına üretim endeksi değeri 2015 üçüncü çeyreğinden sonra imalat sanayi ortalamasının altında kalırken, 2016 üçüncü çeyrekte 85,73 düzeyine kadar gerilemiştir. Çalışılan saat başına üretim ve çalışan başına üretim endeksleri 2016 yılı üçüncü çeyrekte yaşanan olayların ekonomi üzerindeki olumsuz etkisini ve krizi açıkça ortaya koymaktadır. Çalışan kişi başına üretim endeksi 2016 dördüncü çeyrekte artarak imalat sanayinde 116,41 ve makine imalatı sanayinde 103,1 düzeyine çıkmıştır. Bu eğilim 2017 ilk çeyrekte yeniden gerilemiş ve çalışan başına üretim endeksi imalat sanayinde 107,76 ve makine imalatında 100,96 ya düşmüştür. Çalışan başına üretim endeksi de sektörün verimlilik sorununu açıkça ortaya koymaktadır.

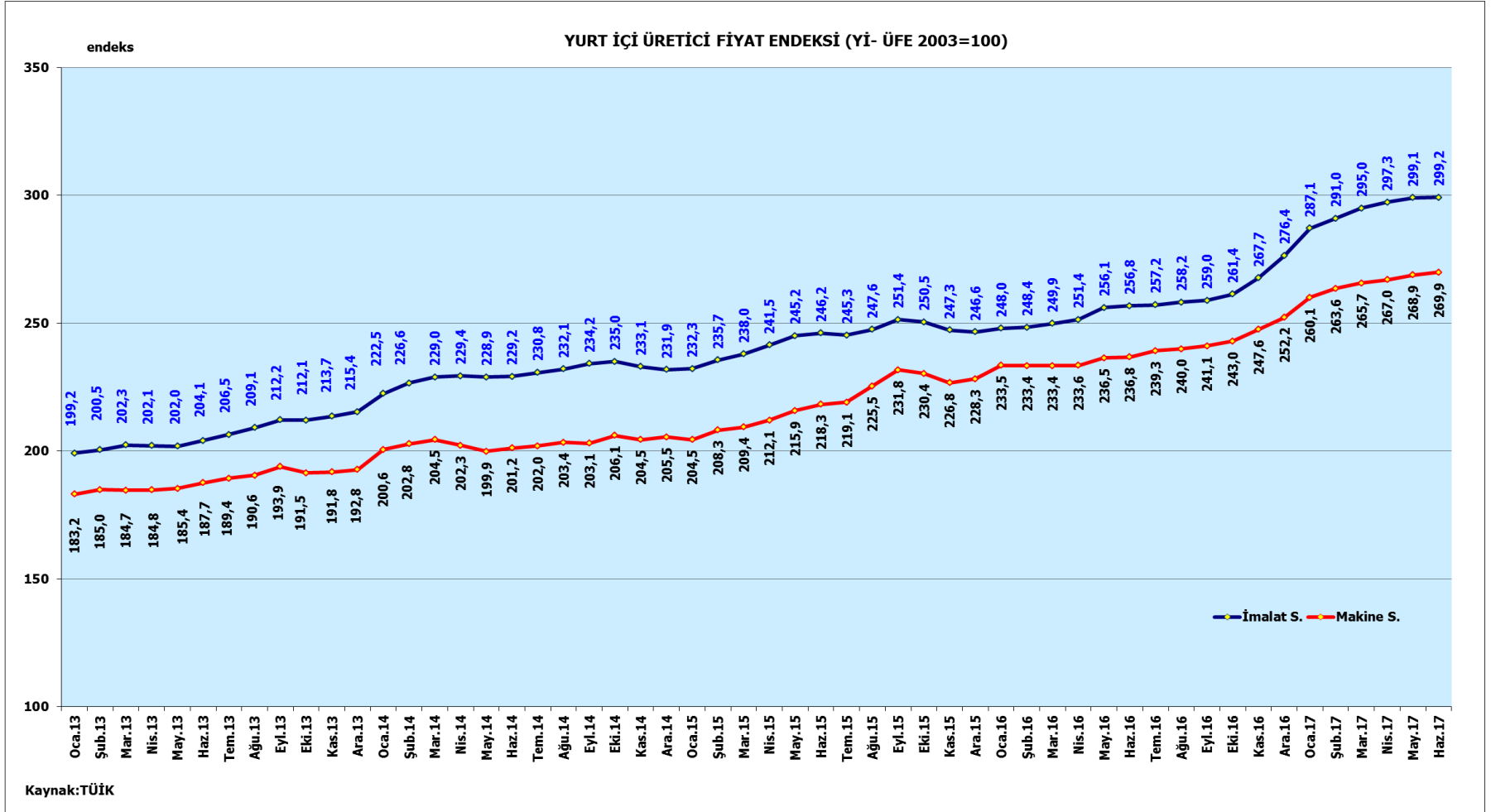
BRÜT MAAŞ ENDEKSİ

Makine imalatı sanayi brüt maaş endeksi, 2010 ikinci dönem sonrası tüm dönemlerde imalat sanayi brüt maaş endeksinin üzerindedir ve aradaki fark giderek açılmaktadır. Bu eğilim sektörde maliyet içindeki ücret giderlerinin payının imalat sanayi ortalamasına göre giderek yükseldiğini de ortaya koymaktadır. 2016 son çeyrekte brüt maaş endeks değeri 306,0 olurken, 2017 ilk çeyrekte ise artmaya devam ederek 312,3 düzeyine erişmiştir. İmalat sanayinde ise aynı dönemde 249,5 düzeyinden 254,7 düzeyine çıkmıştır.

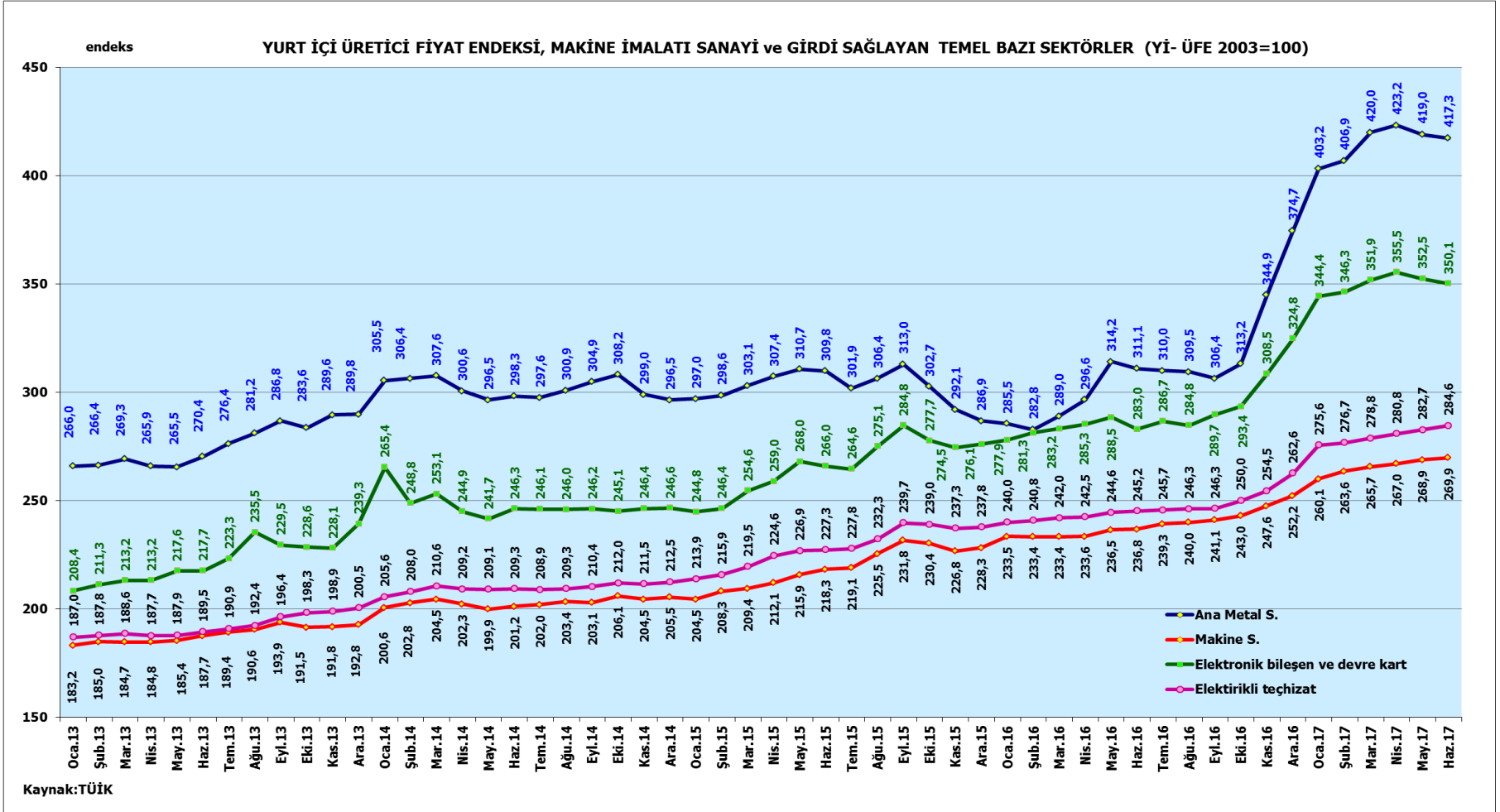
YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ- Yİ-ÜFE

Makine İmalatı Sanayi Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi, İmalat Sanayi Yİ-ÜFE değerlerinin çok altındadır. Artış hızı da düşük düzeylerde kalmıştır. Aradaki fark 2015 yılı ikinci yarısına kadar giderek açılmıştır. Farkın açılması, sektördeki rekabetin fiyat düzeylerini önemli ölçüde etkilediğini, sektörün girdilerdeki fiyat artışlarını kendi ürünlerine yansıtamadığını ve katma değer yaratma gücünün zayıflığını göstermektedir. Endeks değeri makine imalat sanayi için az da olsa artarak 2017 Mayıs ayında 268,9 ve Haziran da 269,9 olmuştur. İmalat sanayi Yİ-ÜFE ise Mayıs ayında 299,1 ve Haziran da 299,2 düzeyinde gerçekleşmiştir. İlk altı ayda 2016 Aralık ayına göre endeks değeri imalat sanayinde %8,25 makine imalatı sanayinde ise %7,02 olmuştur.

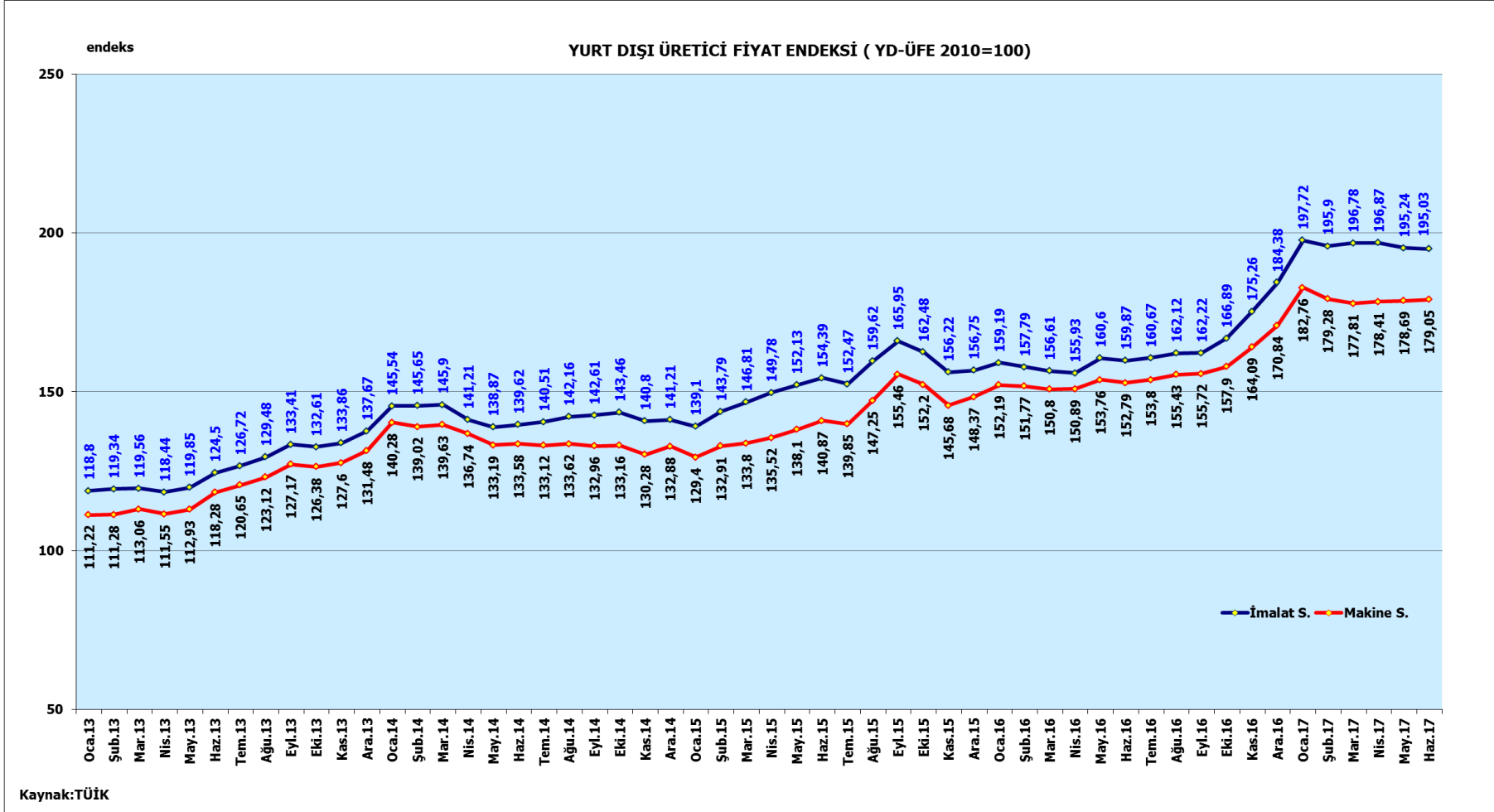
YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ- (TEDARİKÇİ SEKTÖRLER)

Makine İmalatı Sanayi Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) , ana metal sanayi, elektronik sanayi (bileşenler, devre kartları vb.) ve elektrikli teçhizat gibi temel girdilerini sağlayan sanayilerin Yİ-ÜFE endeks değerlerinin çok altında kalmaktadır. Özellikle ana metal ve elektronik sanayiden sağlanan girdilerin endeks değerlerinde 2016 yılsonu başlayan ve 2017 ilk beş ayda yaşanan hızlı artışın, makine imalatı sanayi girdi maliyetlerini önemli ölçüde yükselttiği ve bu maliyetlerin sektörün ürün fiyatlarına yansıtılamadığı ortaya çıkmaktadır. Bu bulgu makine imalatı sanayinin karlılık oranlarının giderek aşındığını ortaya koymaktadır.

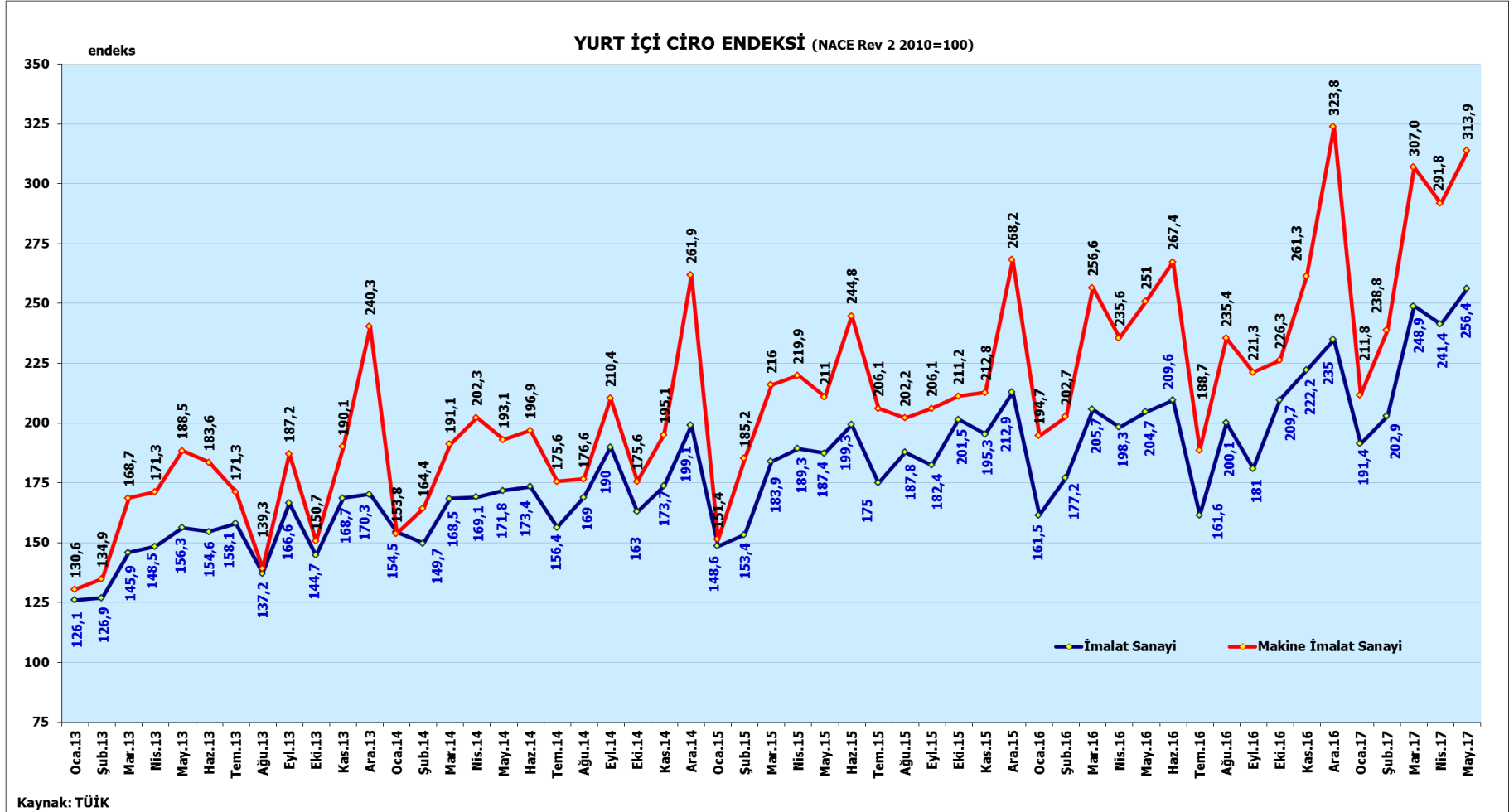
YURT DIŞI ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ- YD-ÜFE

Makine İmalat Sanayi Yurt Dış Üretici Fiyat Endeksi (YD-ÜFE) de imalat sanayi YD-ÜFE değerlerinin altındadır. Bulgular Makine İmalatı Sanayinin maliyet artışlarını dış pazarlarda da fiyatlarına yansıtamadığını göstermektedir. Dikkat çeken bir nokta makine imalatı sanayi YD-ÜFE'sinin 2017 Ocak ayından sonra düşüş eğilimine girmesidir. 2017 Ocak ayında 182,76 olan makine imalatı sanayi YD-ÜFE endeks değeri, dönem içinde gerileyerek Nisan ayında 178,41 olmuştur. Mayıs ve Haziran ayında ise çok az da olsa artışla sırasıyla 178,69 ve 179,05 düzeyinde gerçekleşmiştir. Benzer eğilim imalat sanayinin ortalaması için de söz konusu olmasına karşın endeksteeki gerileme çok sınırlıdır. Bu endeks değeri aynı dönemde imalat sanayinde Ocak 2017 de 197,72 den Haziran 2017 de 195,03'e gerilemiştir.

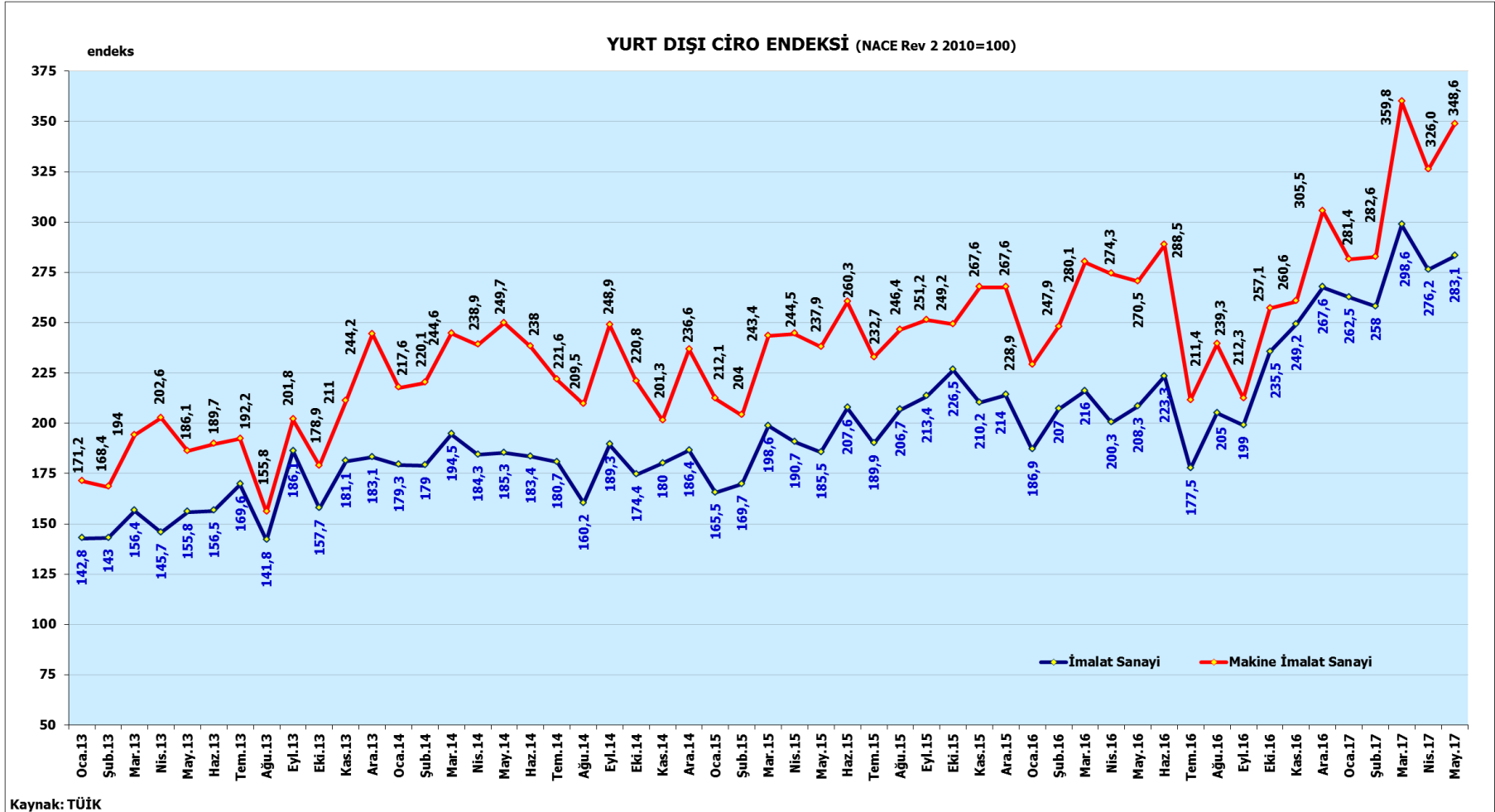
YURT İÇİ CİRO ENDEKSİ

Üretim endeksinde olduğu gibi, sektörün yurt içi ciro endeksi değerleri imalat sanayi yurt içi ciro endeks değerlerinden yüksektir. Sektör ciro endeksinin 2016 yılı son çeyrekte önemli bir artış gösterdiği görülmektedir. 2017 ilk ayda 211,8 e gerileyen endeks Şubat ayında yeniden artış eğilimine girmiş ve Mart ayında 307,0 düzeyine çıkmıştır. Nisan ayında 291,8 düzeyine gerileyen endeks değeri, Mayıs ayında yeniden artarak 313,9 düzeyine erişmiştir. Endeks değerleri 2017 ilk aylarında sektörde yurtiçi talepte yaşanan yavaşlamanın, ikinci çeyrekte artış eğilimine girdiğini göstermektedir.

YURT DIŞI CİRO ENDEKSİ

Sektörün yurt dışı ciro endeks değeri imalat sanayi yurt dışı ciro endeks değeriyle çok daha yüksektir ve daha hızlı artış göstermektedir. Bu veriler makine imalat sanayinin dış pazarlara dayalı büyümesinin önemli bir göstergesidir. 2016 Temmuz ayında hızla düşen endeks değeri 2016 son aylarında yeniden artış eğilimine girmiştir. 2017 ilk iki ayında yaklaşık aynı düzeyde kalmış, Mart ayında yükselerek dönemin en yüksek değeri olan 359,8 düzeyine erişmiştir. Yurt dışı ciro endeks değeri Nisan ayında 326,0 ve Mayıs ayında 348,6 ile yüksek düzeylerini korumuştur. Yurt içi ve yurt dışı ciro endeks değeri bir arada değerlendirildiğinde, sektör ürünlerine olan talebin 2017 ikinci çeyrekte artış eğilimine girdiği ortaya çıkmaktadır.

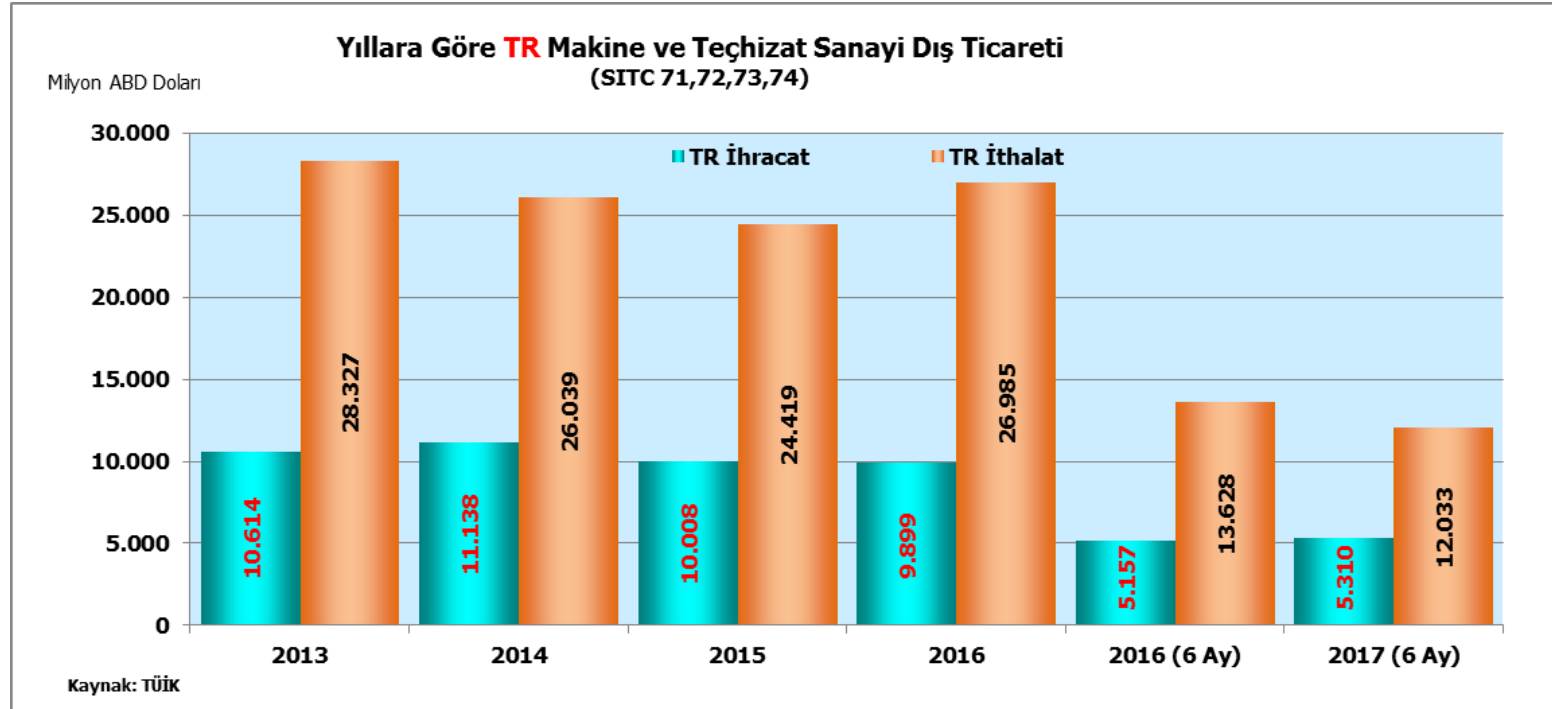

MAKİNE VE TEÇHİZAT İMALATI SANAYİ DİŞ TİCARETİ

TÜRKİYE

Türkiye Makine İmalatı Sanayi ihracatı SITC gruplamasına göre son dört yılda yaklaşık 10 milyar ABD Doları düzeyinde gerçekleşmiştir. 2016 yılı ihracatı ise 9,9 milyar ABD Doları olmuştur. Aynı dönemde ithalat ise yaklaşık 27 milyar ABD Doları olurken ihracatın ithalatı karşılama oranı %36,7 düzeyinde kalmıştır.

2017 ilk altı ayda önceki yıla göre ihracatta %2,97 düzeyinde bir artış sağlanmış ve ihracat 5,3 milyar ABD Doları olmuştur. Aynı dönemde ithalat ise önceki yıla göre %12 gerileyerek 12 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2016 ilk altı ayda %37,8 düzeyinden 2017 de %44,1 düzeyine çıkmıştır.

NACE Rev. 2, 28 grubunda tanımlan Makine İmalatı Sanayi ikili SITC kodunda 71, 72, 73 ve 74 grubunu kapsamaktadır. SITC gruplaması ile NACE gruplaması arasında bazı farklılıklar nedeniyle iki grubun dış ticaret verileri birbirine yakın olmasına karşın eşit değildir. Bu çalışmada uluslar arası karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla düzenli olarak yayımlanan SITC gruplaması dış ticaret verileri kullanılmıştır.

SITC Rev. 4, 71: Güç Üretim Makineleri ve Ekipmanları; motor, türbin, buhar kazanı vb.

SITC Rev. 4, 72: Belirli Sanayiler İçin Özel Makineler; tarım, inşaat, gıda, tekstil, kağıt vb.

SITC Rev. 4, 73: Metal İşleme Takım Tezgahları

SITC 4, 74: Genel Sanayi Makineleri ve Ekipmanları ve parçaları; ısıtma ve soğutma, pompa, taşıma ekipmanları, rulman, valf vb.

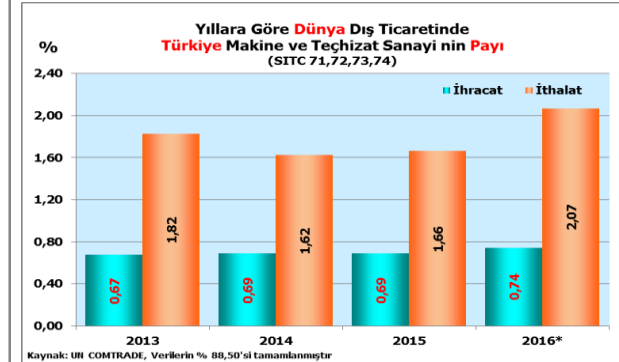
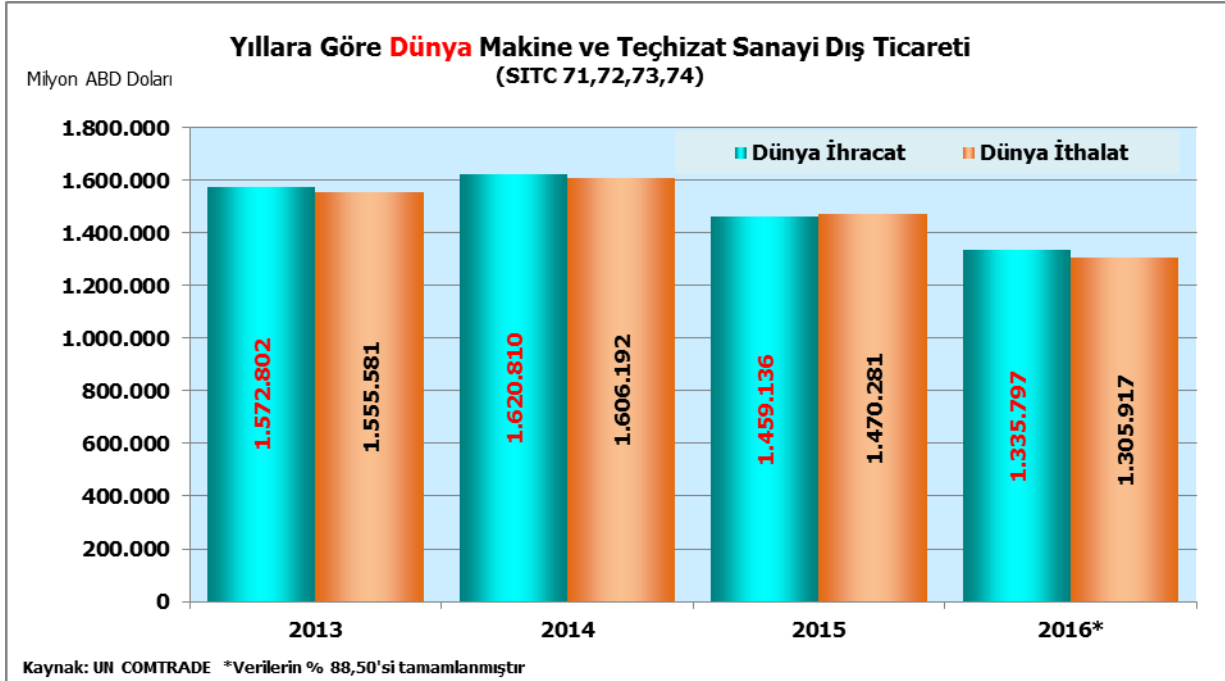
MAKİNE VE TEÇHİZAT İMALATI SANAYİ DİŞ TİCARETİ

DÜNYA ve TÜRKİYE'NİN PAYI

Dünya Makine İmalatı Sanayi İhracatı 2013 yılında yaklaşık 1,57 trilyon ABD Dolarından 2014 yılında 1,62 trilyon ABD Dolarına çıkmış, 2015 yılında 1,5 trilyon ABD Doları olmuştur. 2016 yılında %88,5 i tamamlanan verilere göre makine imalatı sanayi dünya ihracatı 1,34 trilyon ABD Doları düzeyindedir. Eklenecek ülke verileri göz önüne alındığında mevcut veriler 2016 yılında önceki yıla göre dünya ihracatında çok önemli bir değişim olmadığı izlenimini vermektedir.

Dünya ithalatı ile ihracat verileri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklar; ihracatçı ve ithalatçı ülke kayıt farkları, serbest bölgeler vb. nedenlerden kaynaklanmaktadır.

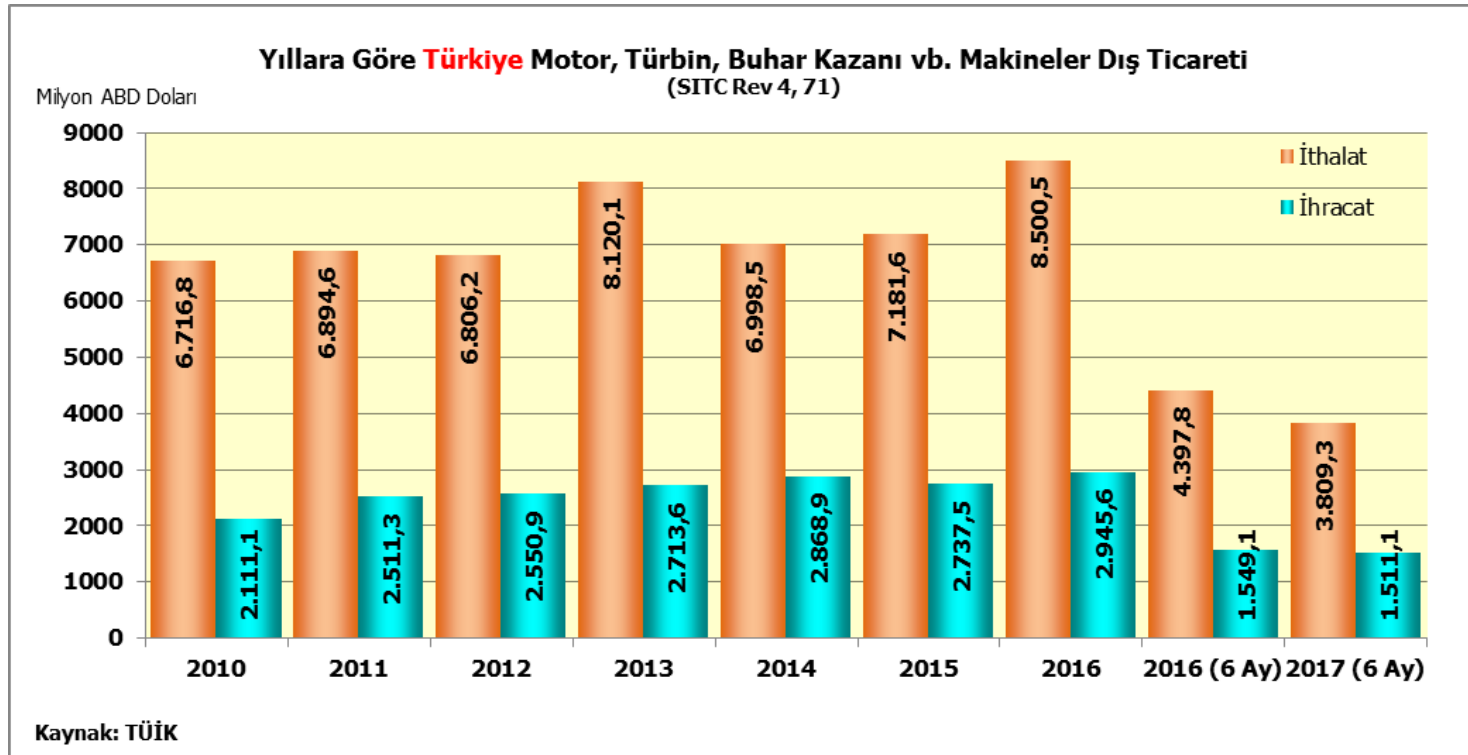
Türkiye'nin makine imalatı sanayi dünya ihracatındaki payı 2013 yılında 0,67 olurken 2014 ve 2015 yılında 0,69 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise sektörün dünya ihracatı içindeki payı 0,74 düzeyindedir. Ancak bu payın, dünya dış ticaret verilerinde halen yer almayan ülke verilerinin eklenmesiyle 2015 yılı düzeyine gerilemesi olasıdır. Türkiye Makine imalatı sanayi ithalatının dünya ithalatı içindeki payı ise 2015 yılında %1,66 düzeyindedir. Bu oranın 2016 yılında 2,07 olduğu görülmektedir. İhracatta olduğu gibi dünya ithalatına eksik verilerin eklenmesi sonrası Türkiye'nin payının 2015 yılında 1,66 olan değere yaklaşması olasıdır.

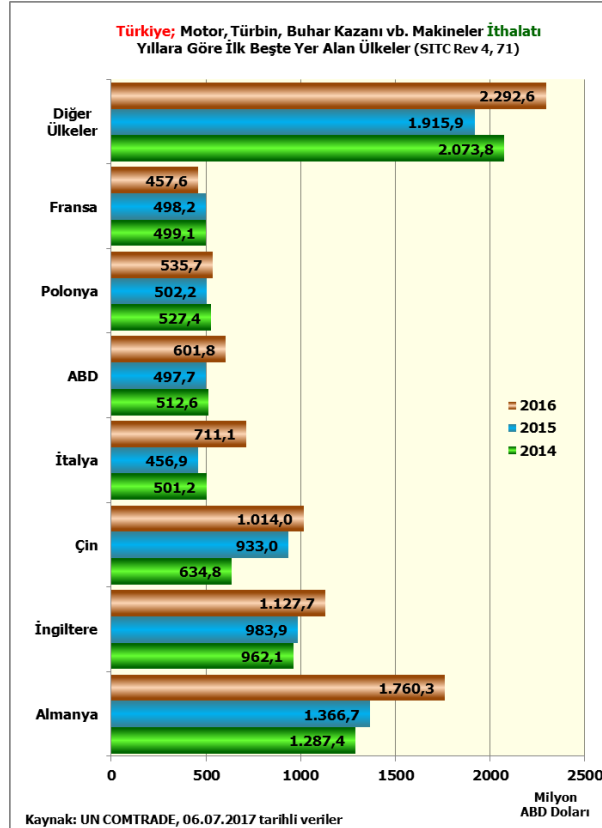
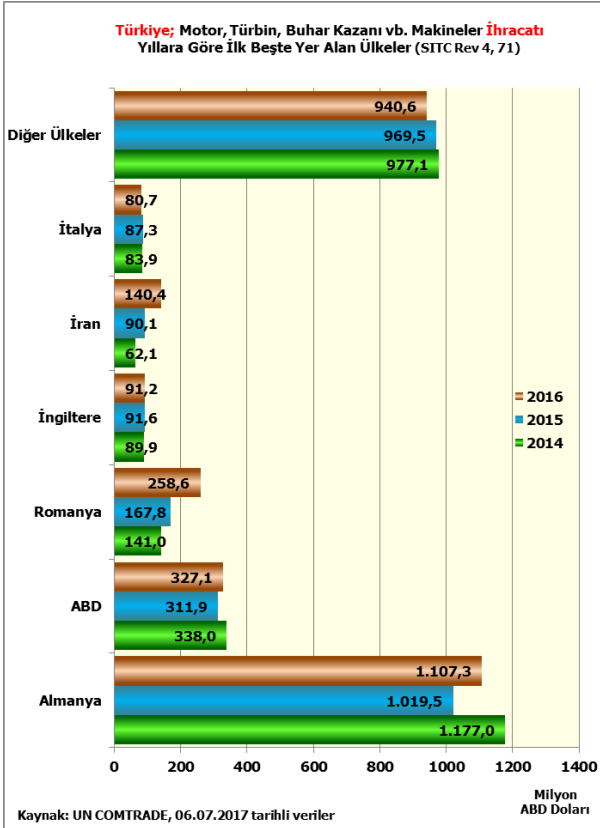

GÜÇ ÜRETİM MAKİNELERİ VE EKİPMANLARI DIŞ TİCARETİ (SITC Rev. 4, 71) (Motor, türbin, buhar kazanı vb.)

Türkiye güç üretim makineleri ihracatı 2010 yılı ile 2016 arasında %40 düzeyinde artarak 2016 yılında yaklaşık 2,95 milyar ABD Doları düzeyine erişmiştir. Aynı dönemde ithalat ise %26,9 artarak 8,5 milyar ABD Doları olmuştur. 2010 yılında %31,43 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2016 yılında %34,64 düzeyindedir. Bu oran 2014 ilk altı ayında %41 düzeyine erişmiştir.

2017 yılı ilk altı ayda güç üretim makineleri ihracatında önceki döneme göre %2,45 gerileme yaşanmış ve ihracat yaklaşık 1,51 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Sektör ürünlerinin ithalatındaki gerileme ise %23,4 düzeyine çıkmış ve ilk altı ayda 3,8 milyar ABD Doları ithalat yapılmıştır. Bu gelişmelere bağlı olarak ihracatın ithalatı karşılama oranı %39,67 düzeyine yükselmiştir.

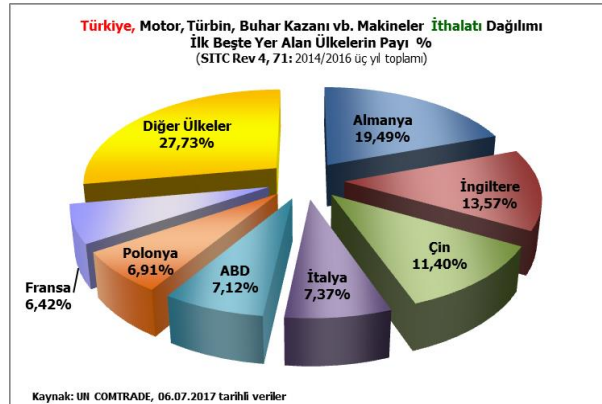
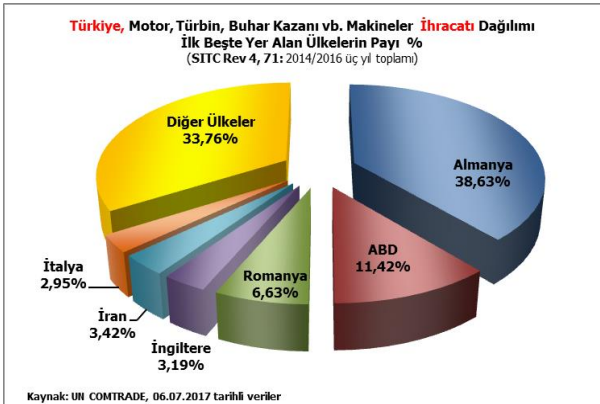

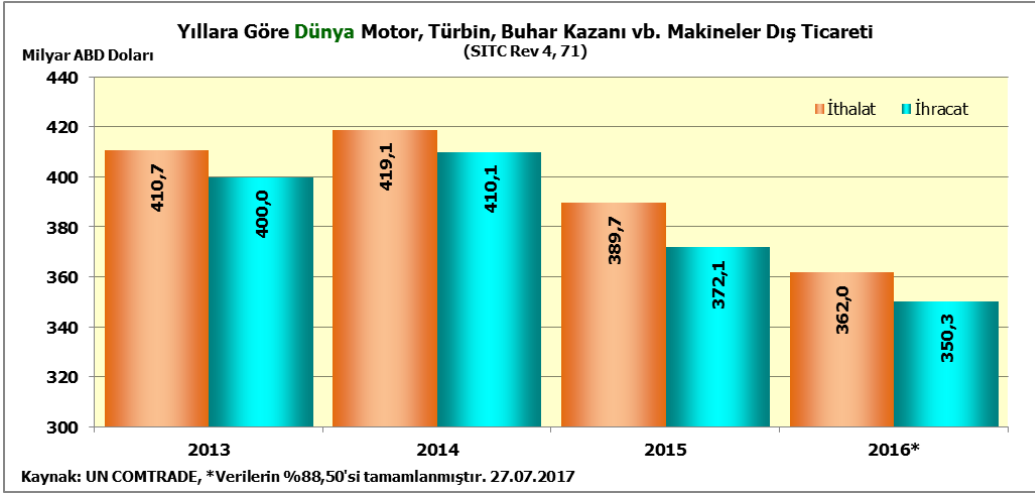
Türkiye'nin Güç Üretim Makineleri Dış Ticaretinde İlk Beş Ülke

Türkiye güç üretim makineleri ihracatında ilk sırada 2016 yılında 1,1 milyar ABD Doları ile Almanya yer almaktadır. İkinci sırada ABD ve üçüncü sırada Romanya gelmektedir. Sektör ürünlerinin ithalatında ihracatta olduğu gibi 1,76 milyar ABD Doları ile Almanya ilk sıradadır. İngiltere, Çin, İtalya ve ABD ithalatı ilk beşte yer alan diğer ülkelerdir.

2014 ile 2016 yılları arasında Türkiye'nin dört yıllık toplam güç üreten makineler ihracatında ilk beşe giren ülkeler arasında Almanya %38,6 payla ilk sırada yer almıştır. ABD %11,4 ile ikinci sırayı alırken bu ülkeyi %6,6 ile Romanya ve %3,2 ile İngiltere ve %3,4 ile İran izlemektedir.

İhracatta olduğu gibi 2014 ile 2016 yılları arasında Türkiye'nin toplam dört yıllık güç üreten makineler ithalatında da Almanya %19,5 payla ilk sıradadır. Almanya dan sonra İngiltere %13,6 ile ikinci, Çin %11,4 ile üçüncü ve İtalya %7,4 pay ile dördüncü sırayı almaktadır.

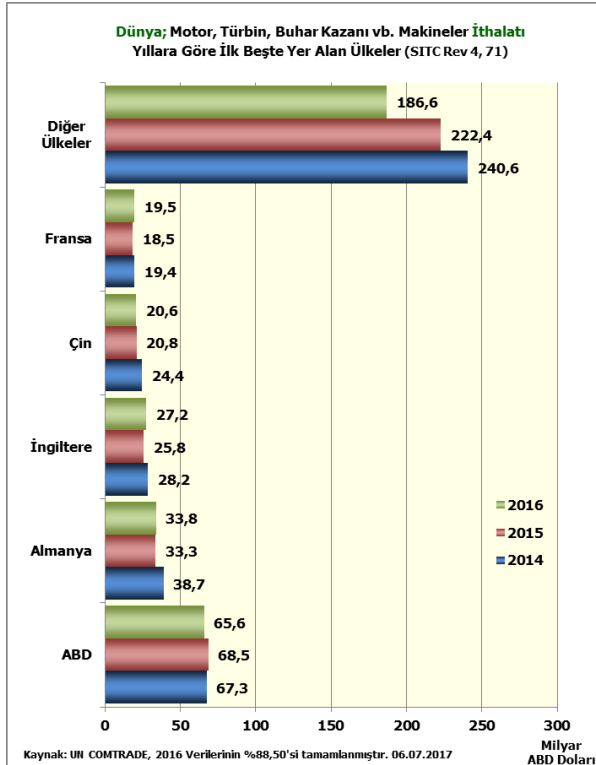
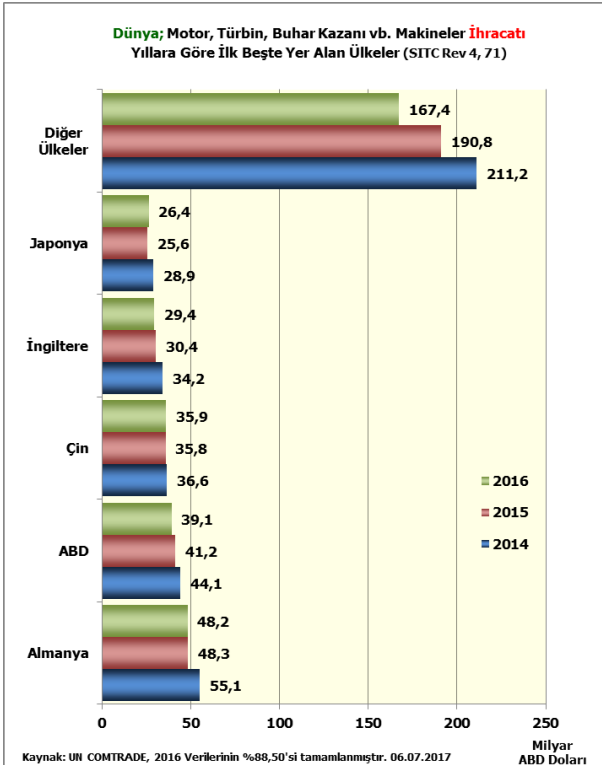

Güç Üretim Makineleri Dünya Dış Ticareti ve İlk Beş Ülke

Dünya güç üretim makineleri ihracatı 2013 yılında 400 milyar ABD Doları düzeyinden artarak 2014 yılında 410,1 milyar ABD Dolarına çıkmış ve daha sonra düşüş eğilimine girerek 2015 yılında 372,1 milyar ABD Dolarına gerilemiştir. 2016 yılında ise eksik verilerle 350,3 milyar ABD Doları düzeyindedir. Verilerde halen yer almayan ülke verilerinin eklenmesiyle dünya güç makineleri 2016 ihracatının 2015 yılı ihracatını aşması söz konusudur.

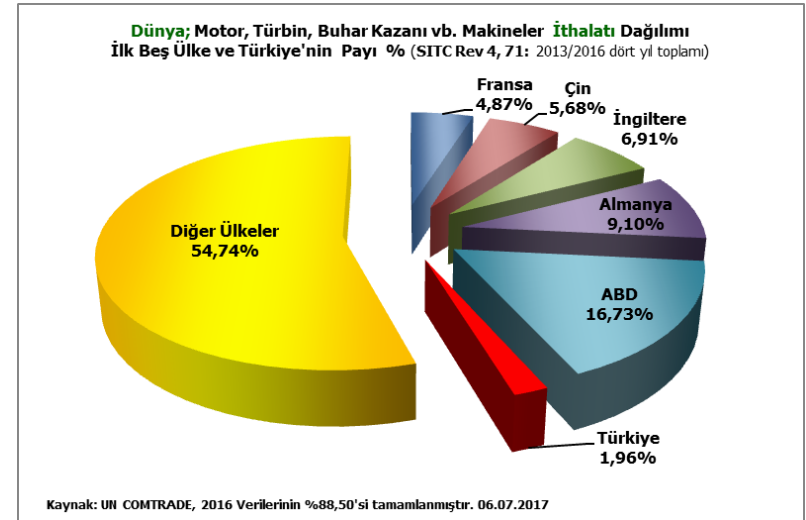
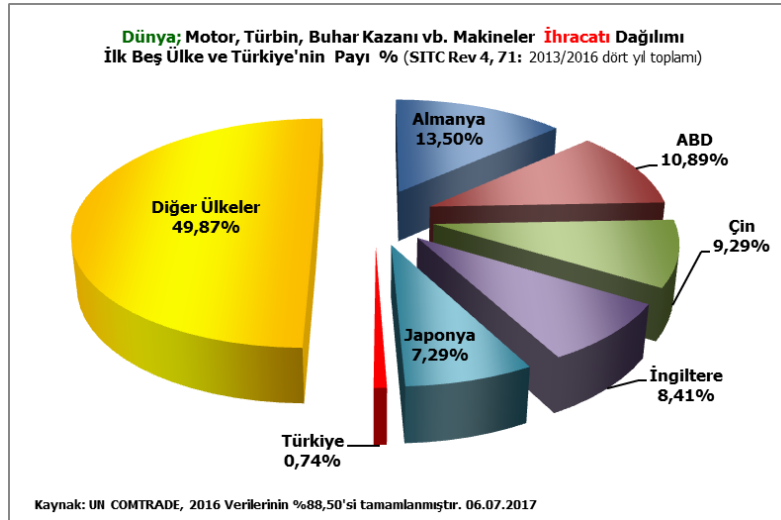
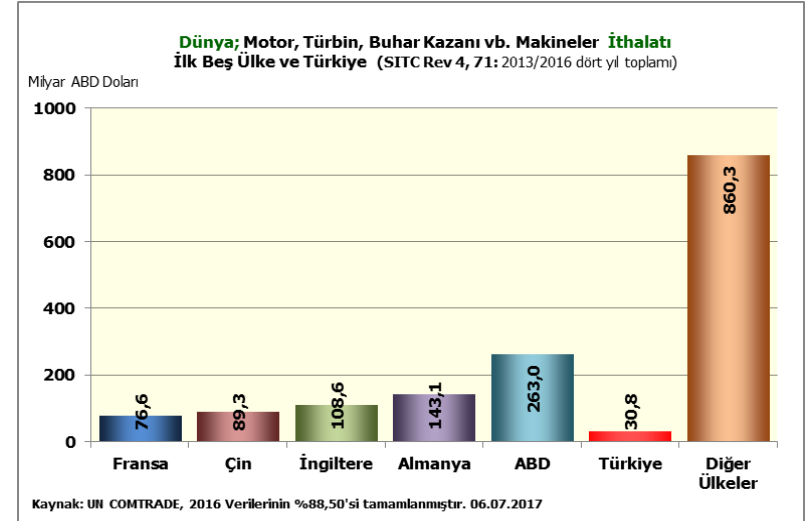
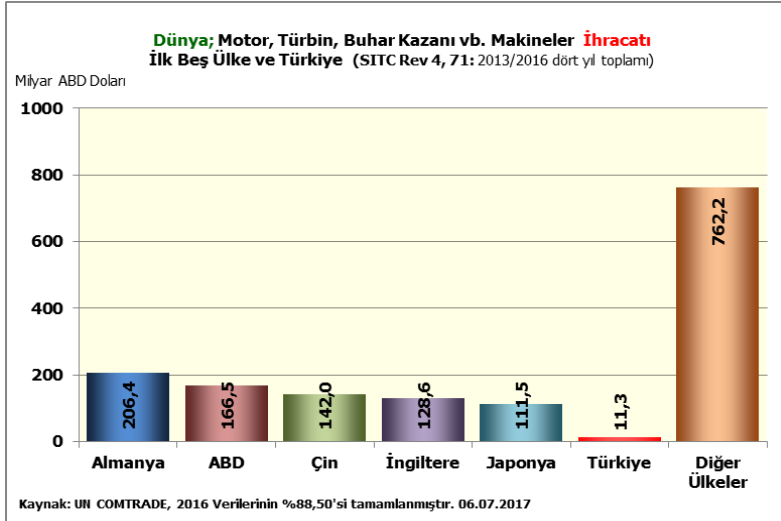
Dünya güç üretim makineleri ihracatında ilk sırada 2016 yılında 48,2 milyar ABD Doları ile Almanya yer almaktadır. İkinci sırada ABD ve üçüncü sırada Çin gelmektedir. İngiltere ve Japonya bu ülkeleri takip etmektedir.

Sektör ürünlerinin dünya ithalatında 65,6 milyar ABD Doları ile ABD ilk sıradadır. Almanya, İngiltere, Çin ve Fransa ithalatı ilk beşte yer alan diğer ülkelerdir.

Güç Üretim Makineleri 2013-2016 Dört Yıl Toplam Dünya Dış Ticareti ve İlk Beş Ülke

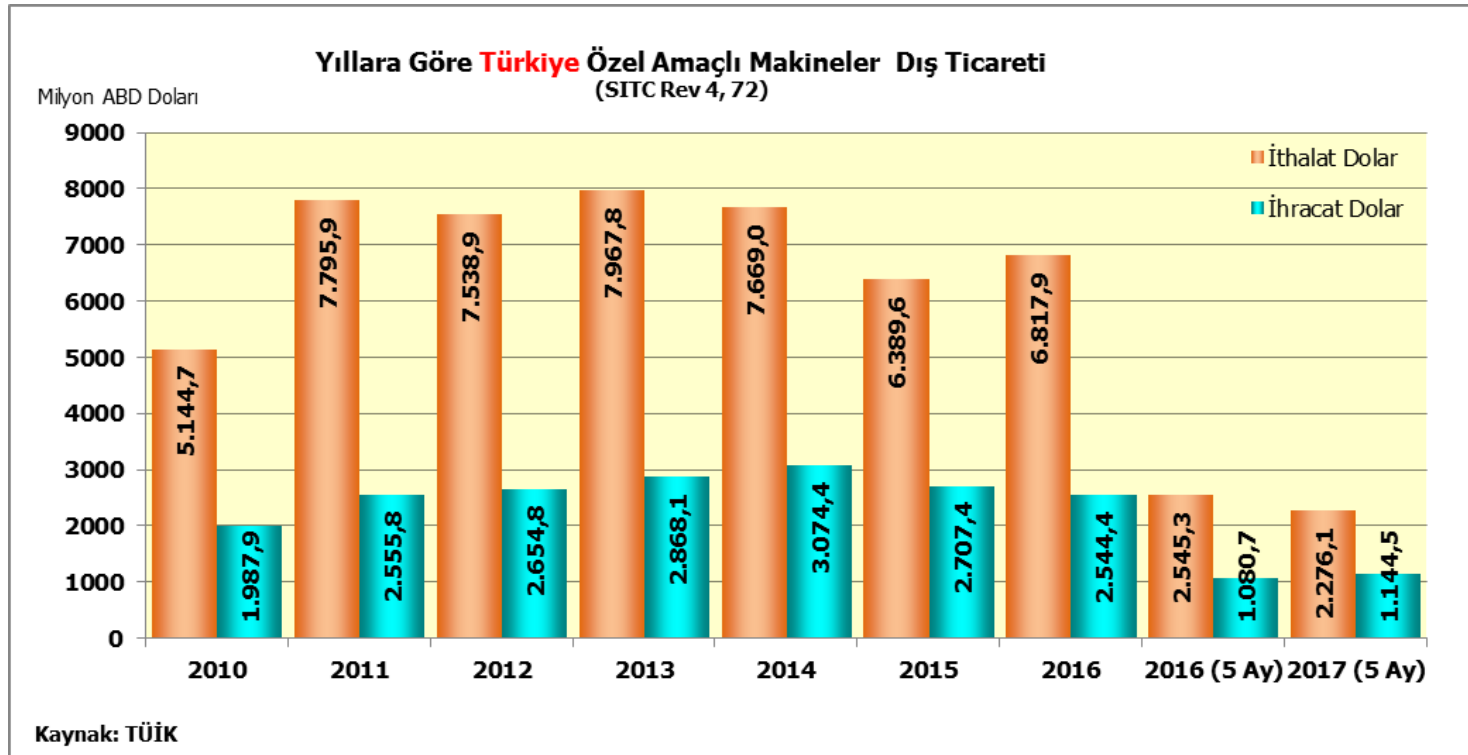
2013 ile 2016 dört yıllık toplam güç üretim makineleri dünya ihracatında ilk sırada 206,4 milyar ABD Doları ve %13,5 payla Almanya yer almaktadır. Almanya'yı ABD, Çin, İngiltere ve Japonya izlemektedir. Türkiye'nin dört yıl toplam güç üretim makineleri ihracatı 11,3 milyar ABD Doları, payı ise %0,74 olmuştur. Aynı dönemde dünya ithalatında ise ilk sırada 263 milyar ABD Doları ve %16,7 payla ABD gelmektedir. Almanya, İngiltere, Çin ve Fransa ithalatla ilk beşte yer alan diğer ülkelerdir. Türkiye ise dört yılda toplam 30,8 milyar ABD Doları ithalatla %1,96 paya sahiptir.

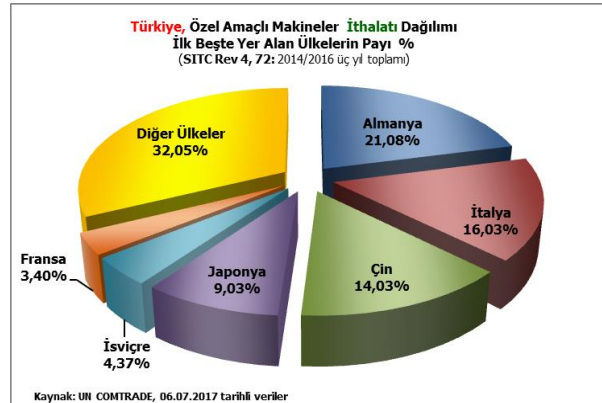
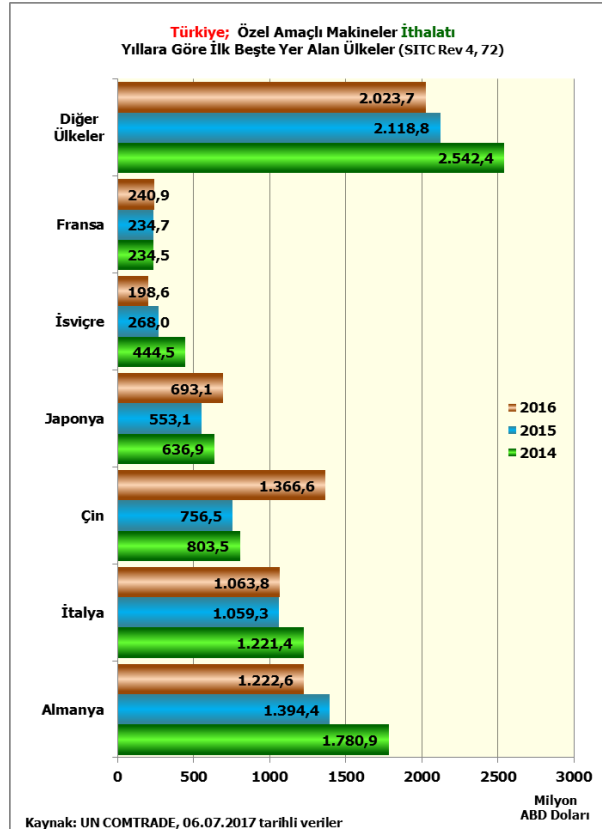
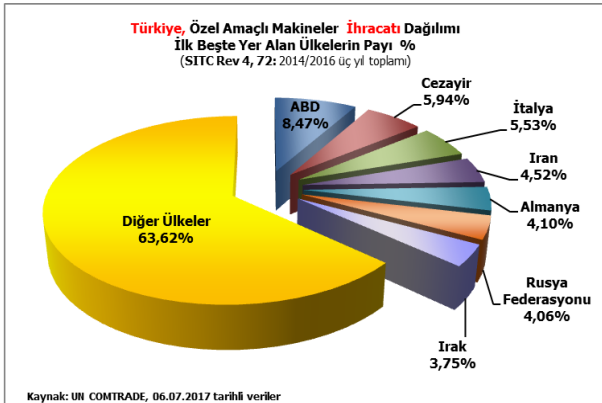
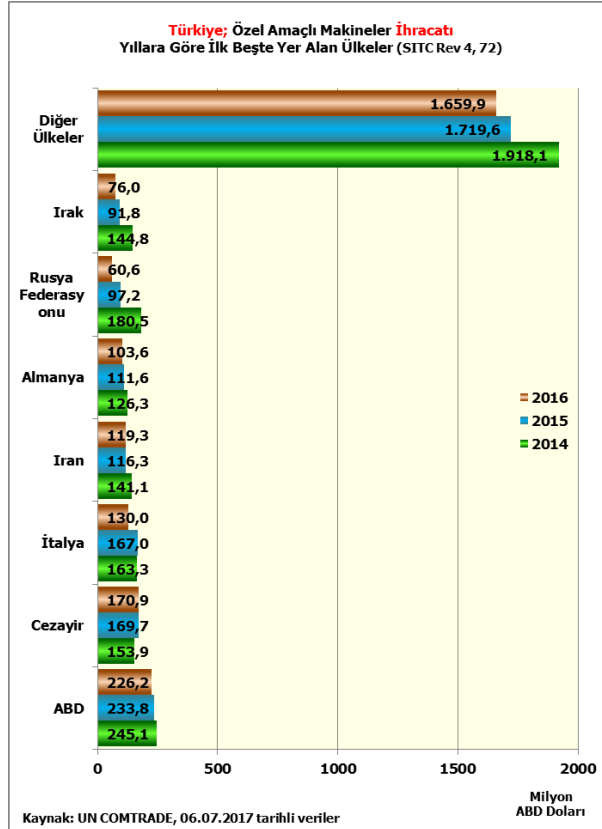

BELİRLİ SANAYİLER İÇİN ÖZEL MAKİNELER DIŞ TİCARETİ (SITC Rev. 4, 72) (Tarım, inşaat, gıda, tekstil, kağıt vb.)

Türkiye özel amaçlı makineler imalatı sanayi ihracatı 2010 yılı ile 2014 yılı arasında %54,7 artarak 2014 yılında 3,1 milyar ABD Doları düzeyine erişmiştir. Aynı dönemde ithalat ise %49 artışla 7,7 milyar ABD Doları olmuştur. 2010 yılında %38,6 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2014 yılında %40 düzeyindedir. 2015 ve 2016 yıllarında sektör ihracatında 2014 yılına göre %17,2 gibi önemli bir düşüş yaşanmış, sektör ihracatı 2015 yılında 2,7 ve 2016 yılında 2,5 milyar ABD Dolarına gerilemiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranları ise aynı yıllarda sırasıyla %42,37 ve %37,3 olmuştur.

2017 yılı ilk altı ayda özel amaçlı makineler imalatı sanayi ihracatında önceki döneme göre %5,9 artış yaşanmış ve sektör ihracatı yaklaşık 1,15 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılı ilk altı ayda sektör ürünlerinin ithalatı ise önceki yıl aynı döneme göre %10,6 düzeyinde bir düşüşle 2,3 milyar ABD Doları olmuştur. Bu gelişmelere bağlı olarak ihracatın ithalatı karşılama oranı %50,3 düzeyine yükselmiştir.

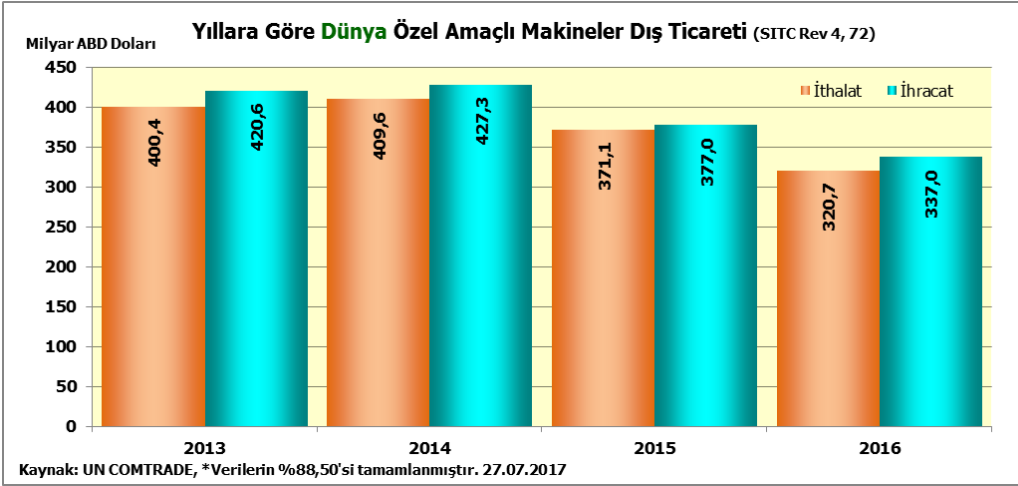

Türkiye'nin Özel Amaçlı Makineler Dış Ticaretinde İlk Beş Ülke

2014 ve 2015 yılında da olduğu gibi 2016 yılında da Türkiye özel amaçlı makineler ihracatında ABD ilk sırayı 226,2 milyon ABD Doları ile almıştır. Cezayir 171 milyon ABD Doları ile ikinci sırasını korumuş, İtalya, İran, İran, Almanya, Rusya ve Irak üç yıl içinde ilk beşe giren diğer ülkeler olmuştur. Türkiye'nin özel amaçlı makineler ithalatında ilk sırayı ise Almanya almaktadır. Ancak 2016 yılında 1,37 milyar ABD Doları tutarında ithalat yapılan Çin, yıl bazında ilk sıraya çıkmıştır. En çok ithalat yapılan diğer ülkeler ise İtalya, Çin, Japonya, İsviçre ve Fransa olarak sıralanmaktadır.

2014 ile 2016 yılları arasında Türkiye'nin dört yıllık toplam özel amaçlı makineler ihracatında ilk beşe giren ülkeler arasında ABD %8,5 payla ilk sırada yer almıştır. Cezayir %6,0 ile ikinci sırayı alırken bu ülkeyi %5,5 ile İtalya, %4,5 ile İran ve %4,1 ile Almanya izlemektedir.

Almanya 2014 ile 2016 yılları arasında Türkiye'nin toplam dört yıllık özel amaçlı makineler ithalatında %21,1 payla ilk sıradadır. Almanya dan sonra İtalya %16 ile ikinci, Çin %14 ile üçüncü ve Japonya %9 pay ile dördüncü sırayı almaktadır.

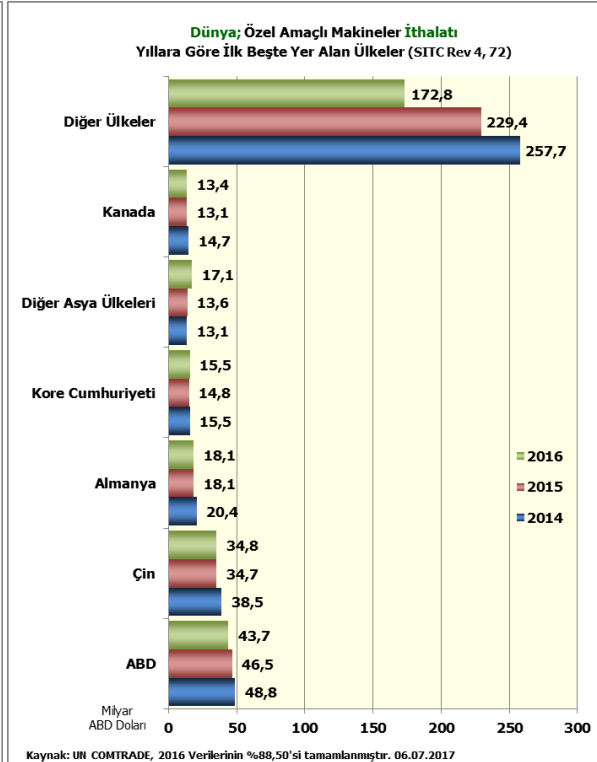
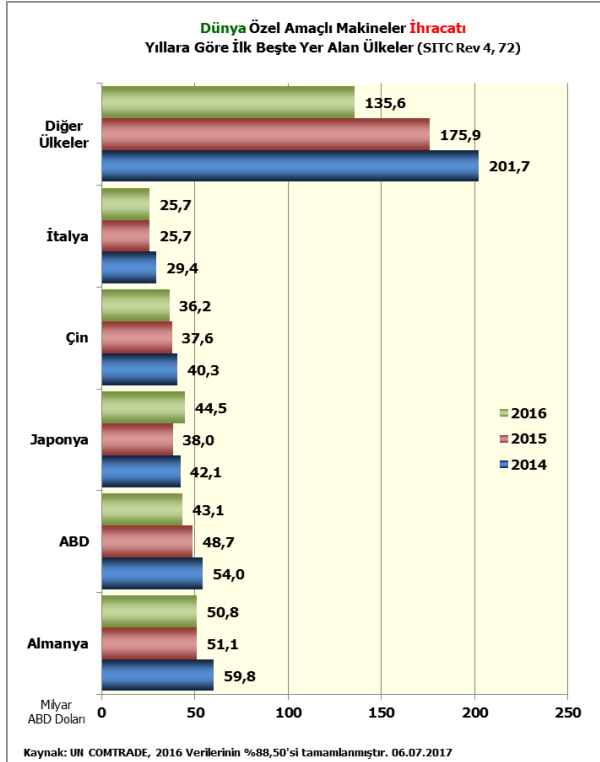

Özel Amaçlı Makineler Dünya Dış Ticareti ve İlk Beş Ülke

Dünya özel amaçlı makineler ihracatı 2013 yılında 420,6 milyar ABD Doları düzeyinden artarak 2014 yılında 427,3 milyar ABD Dolarına çıkmış ve daha sonra düşüş eğilimine girerek 2015 yılında 377,0 milyar ABD Dolarına gerilemiştir. 2016 yılında ise eksik verilerle 337,0 milyar ABD Doları düzeyindedir. Verilere halen yer almayan ülkelerin eklenmesiyle dünya özel amaçlı makineler 2016 ihracatının 2015 yılı ihracatı düzeyinde olması söz konusudur.

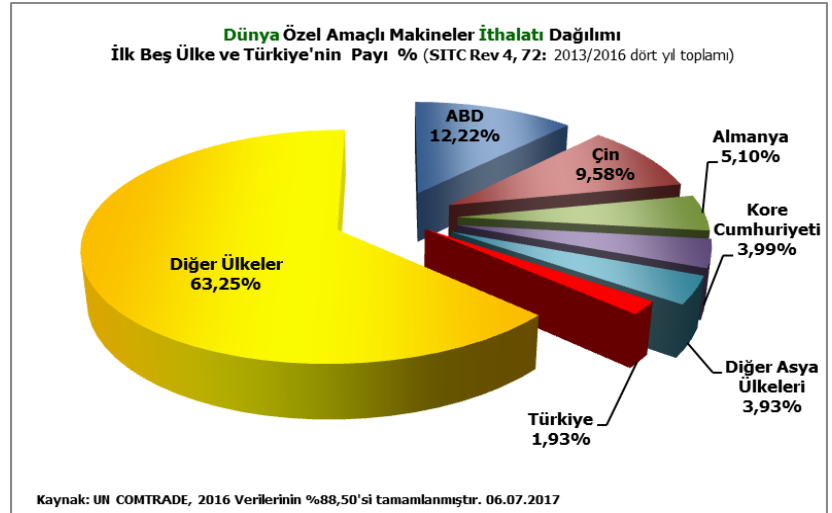
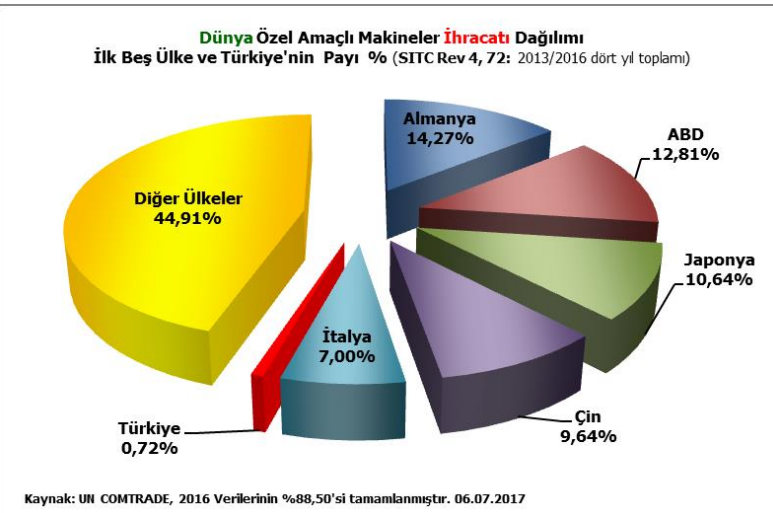
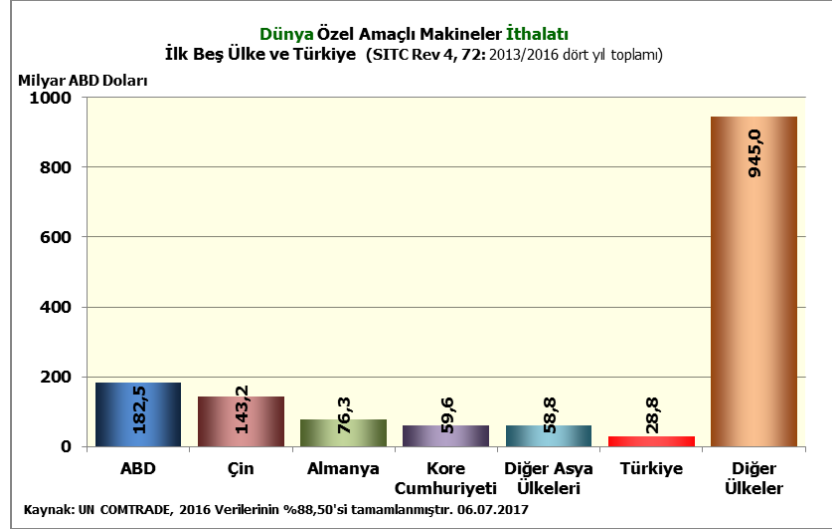
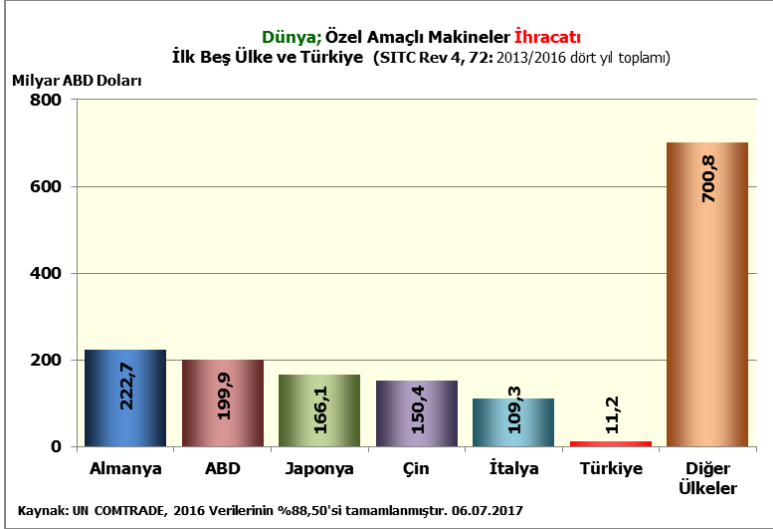
Dünya özel amaçlı makineler ihracatında ilk sırada 2016 yılında 50,8 milyar ABD Doları ile Almanya yer almaktadır. İkinci sırada ABD ve üçüncü sırada Japonya gelmektedir. Çin ve İtalya bu ülkeleri takip etmektedir.

Özel amaçlı makineler ithalatında 43,7 milyar ABD Doları ile ABD ilk sıradadır. Çin, Almanya, Kore Cumhuriyeti ve Diğer Asya Ülkeleri ithalatı ilk beşte yer alan diğer ülkelerdir.

Özel Amaçlı Makineler 2013-2016 Dört Yıl Toplam Dünya Dış Ticareti ve İlk Beş Ülke

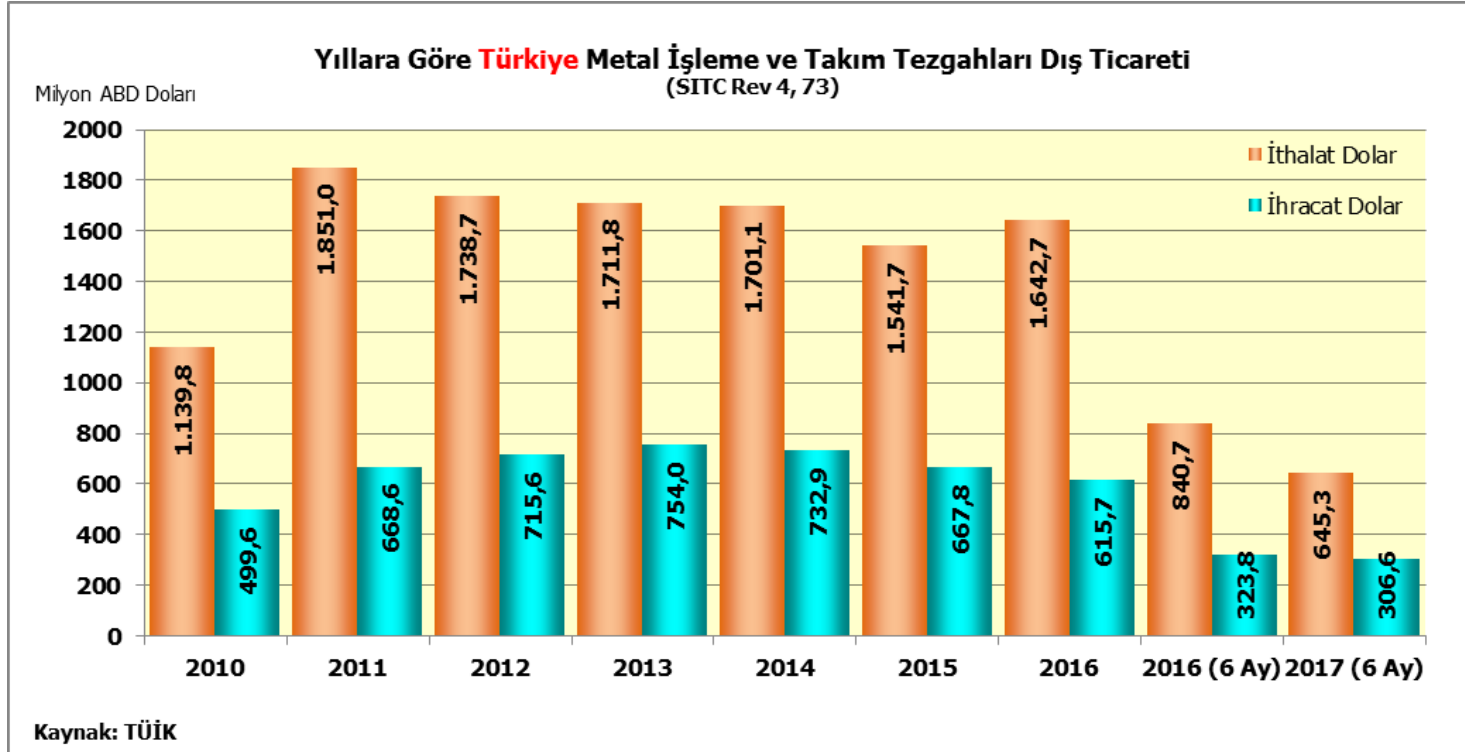
2013 ile 2016 dört yıllık toplam özel amaçlı makineler dünya ihracatında ilk sırada 222,7 milyar ABD Doları ve %14,3 payla Almanya yer almaktadır. Almanya'yı ABD, Japonya, Çin ve İtalya izlemektedir. Türkiye'nin dört yıl toplam özel amaçlı makineler ihracatı 11,2 milyar ABD Doları, payı ise %0,72 olmuştur. Aynı dönemde dünya ithalatında ise ilk sırada 182,5 milyar ABD Doları ve %12,2 payla ABD gelmektedir. Çin, Almanya, Kore Cumhuriyeti ve Diğer Asya Ülkeleri ithalatla ilk beşte yer alan diğer ülkelerdir. Türkiye ise dört yılda toplam 28,8 milyar ABD Doları ithalatla %1,93 paya sahiptir.

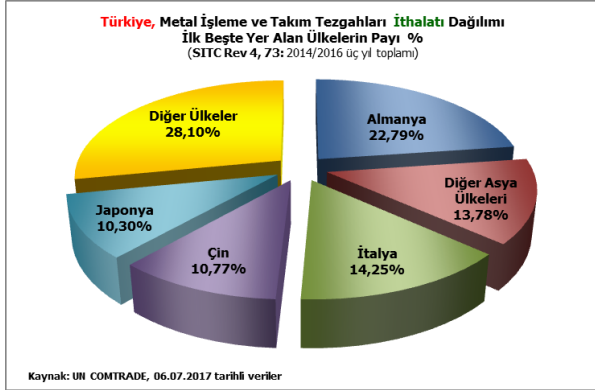
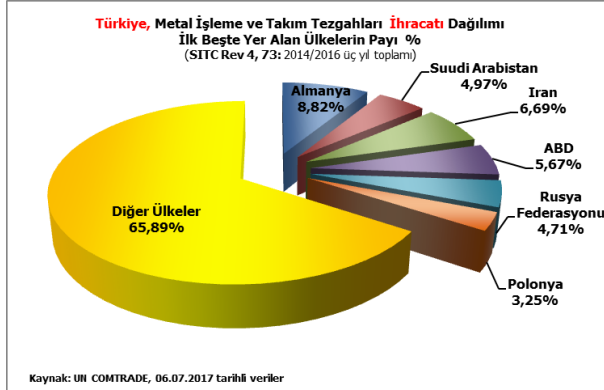
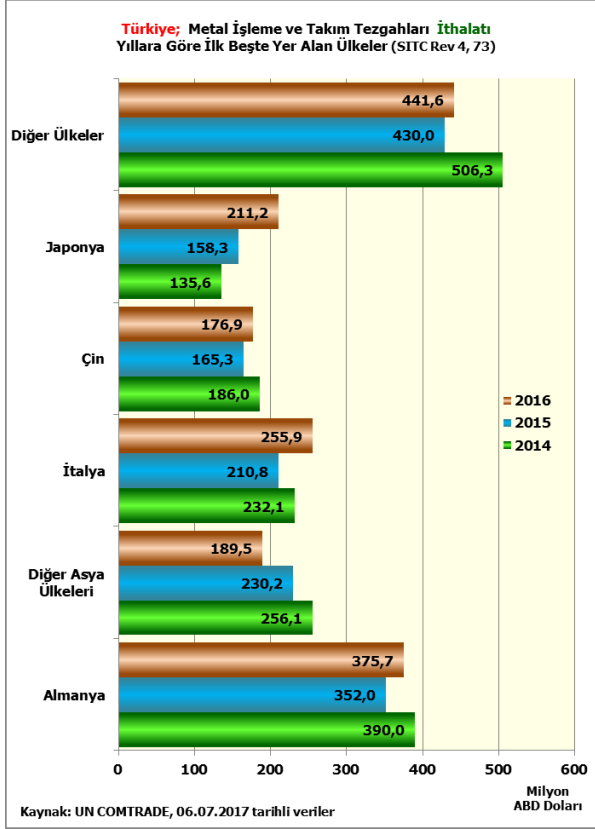
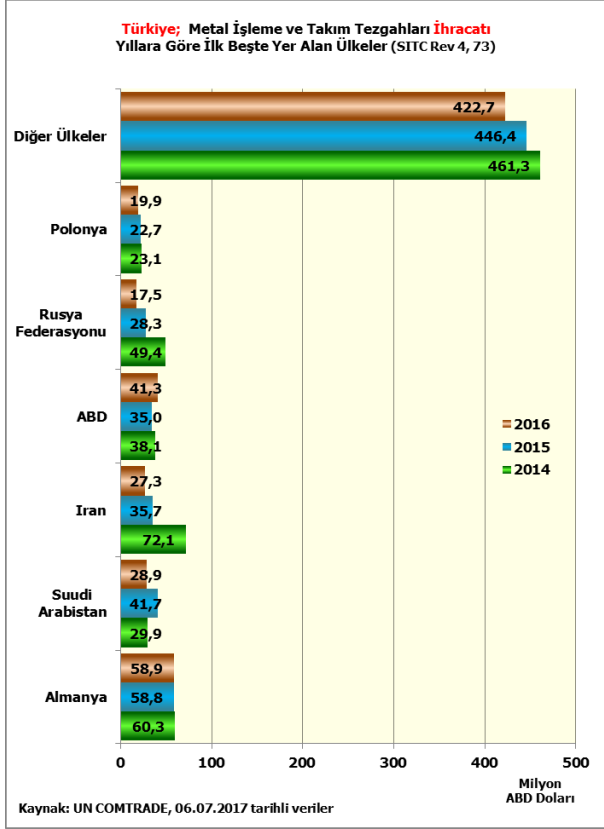

METAL İŞLEME ve TAKIM TEZGAHLARI DIŞ TİCARETİ (SITC Rev. 4, 73)

Türkiye metal işleme ve takım tezgahları imalatı sanayi ihracatı 2013 yılında 754 milyon ABD Doları ile son yedi yılda en yüksek düzeyine çıkmıştır. Daha sonra düşüş eğilimine giren sektör ihracatı 2016 yılında 615,7 milyon ABD Doları olmuştur. 2016 yılında 2015 yılına göre %7,8 ve 2013 yılına göre %18,3 düzeyinde bir düşüş söz konusudur. Türkiye takım tezgahları ithalatı ise 2012 ve 2014 arasında yaklaşık 1,7 milyar ABD Doları düzeyinde kalmış, 2015 yılında önceki yıla göre %9,4 düşerek 1,5 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında 2015 yılına göre %6,6 artarak 1,65 milyar ABD Dolarına çıkmıştır. 2012 yılında %41,2 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı artarak 2015 yılında %43,3 olmuş ve 2016 yılında %37,5 düzeyine gerilemiştir.

2017 yılı ilk altı ayda Metal işleme takım tezgahları ihracatında önceki döneme göre %5,3 düşüş yaşanmış ve sektör ihracatı yaklaşık 306,6 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. İthalatta önceki yıl aynı döneme göre %23,4 düzeyinde bir düşüşle sektör ithalatı 2017 ilk yarıda 645,3 milyon ABD Doları olmuştur. Bu gelişmelere bağlı olarak ihracatın ithalatı karşılama oranı %47,5 düzeyine yükselmiştir.

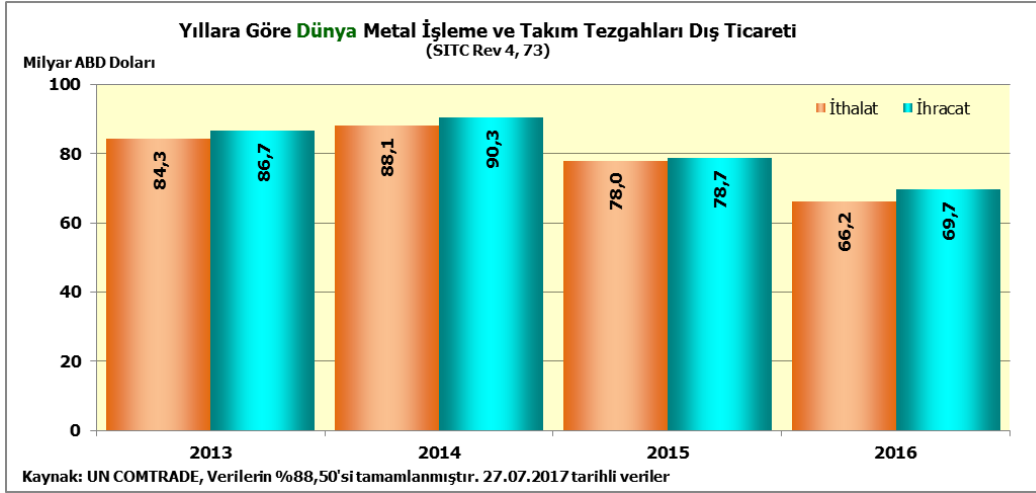
Türkiye'nin Metal İşleme ve Takım Tezgahları

Dış Ticaretinde İlk Beş Ülke

2016 yılında Türkiye metal işleme ve takım tezgahları ihracatında Almanya ilk sırayı 58,9 milyon ABD Doları ile almıştır. Suudi Arabistan 28,9 milyon ABD Doları ile ikinci sırasını korumuş, İran, ABD, Rusya ve Polonya üç yıl içinde ilk beşe giren diğer ülkeler olmuştur. Türkiye'nin metal işleme ve takım tezgahları ithalatında ilk sırayı ise 375,7 milyon ABD Doları ile Almanya almaktadır. En çok ithalat yapılan diğer ülkeler ise İtalya, Japonya, Diğer Asya Ülkeleri, Çin olarak sıralanmaktadır.

2014 ile 2016 yılları arasında Türkiye'nin dört yıllık toplam metal işleme ve takım tezgahları ihracatında ilk beşe giren ülkeler arasında Almanya %8,8 payla ilk sırada yer almıştır. İran %6,69 ile ikinci sırayı alırken bu ülkeyi %5,67 ile ABD ve %5 pay ile Suudi Arabistan izlemektedir.

Almanya 2014 ile 2016 yılları arasında Türkiye'nin toplam dört yıllık metal işleme ve takım tezgahları ithalatında %22,8 payla ilk sıradadır. Almanya dan sonra İtalya %14,25 ile ikinci, Diğer Asya Ülkeleri %13,8 ile üçüncü ve Çin %10,8 ile dördüncü sırayı almaktadır.

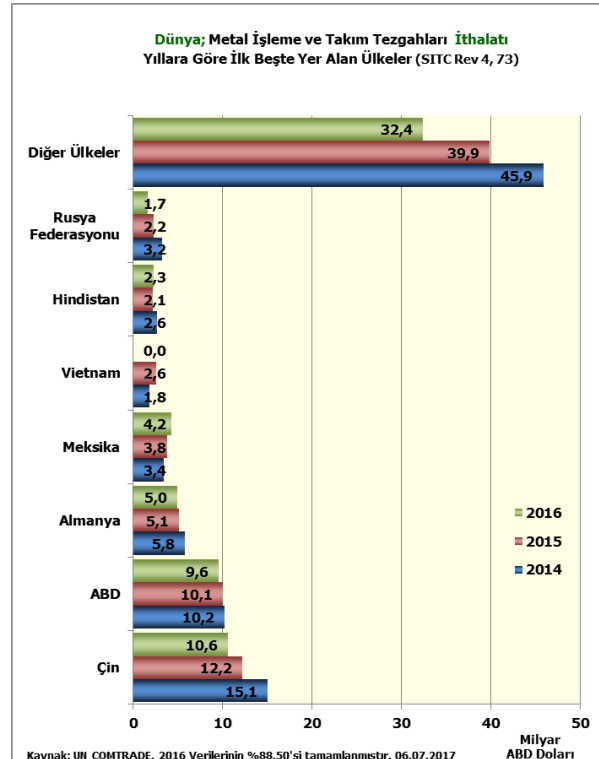
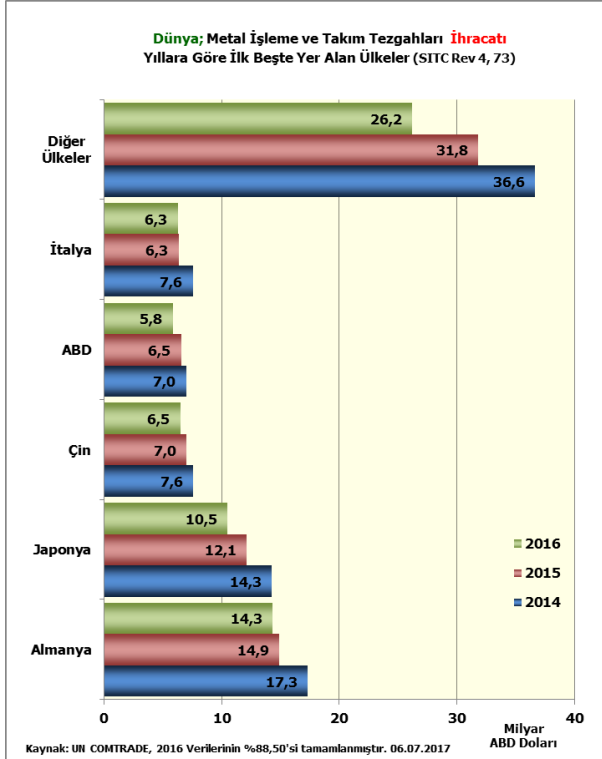

Metal İşleme ve Takım Tezgahları Dünya Dış Ticareti ve İlk Beş Ülke

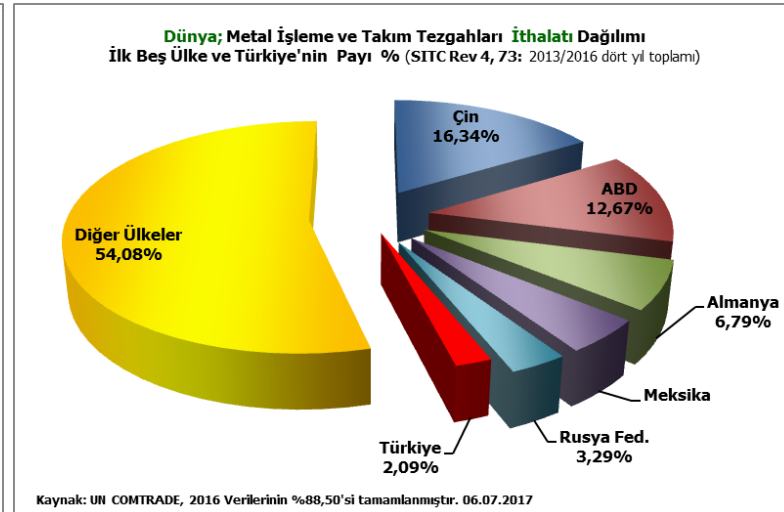
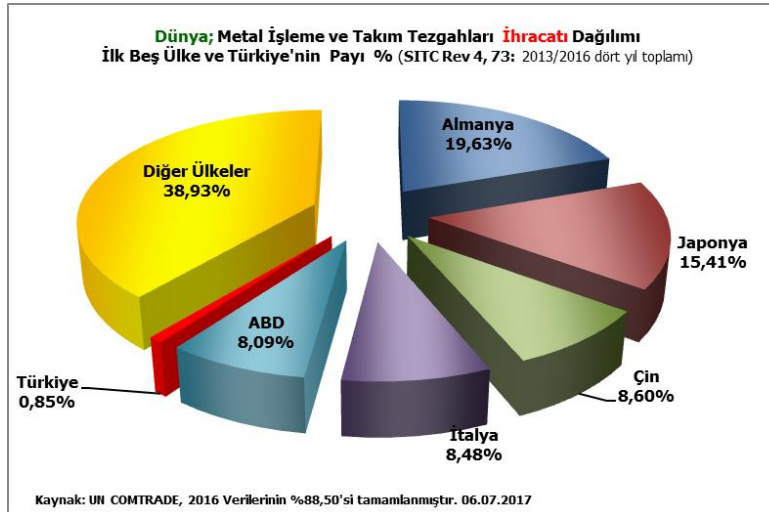
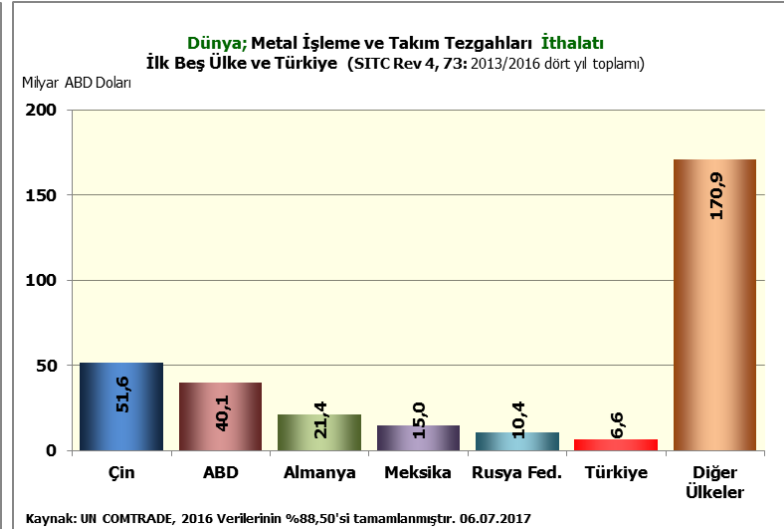
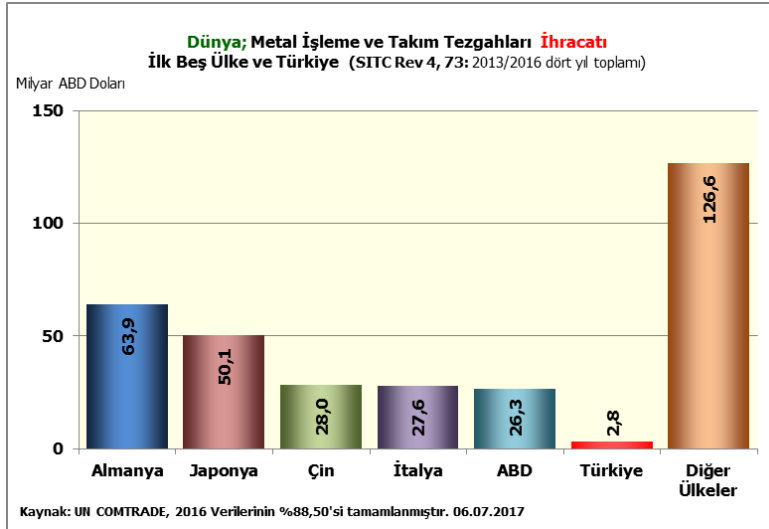
Dünya metal işleme ve takım tezgahları ihracatı 2013 yılında 86,7 milyar ABD Doları düzeyinden artarak 2014 yılında 90,3 milyar ABD Dolarına çıkmış ve daha sonra düşüş eğilimine girerek 2015 yılında 78,7 milyar ABD Dolarına düşmüştür. 2016 yılında eksik verilerle 69,7 milyar ABD Doları düzeyindedir. Eksik verilerin tamamlanması sonrası metal işleme ve takım tezgahları dünya ihracatının 2015 yılı ihracatı düzeyine çıkması olasıdır.

Dünya metal işleme ve takım tezgahları ihracatında ilk sırada 2016 yılında 14,3 milyar ABD Doları ile Almanya yer almaktadır. İkinci sırada Japonya ve üçüncü sırada Çin gelmektedir. ABD ve İtalya bu ülkeleri takip etmektedir.

Metal işleme ve takım tezgahları ithalatında 2016 yılında 10,6 milyar ABD Doları ile Çin ilk sıradadır. ABD, Almanya, Meksika ve Vietnam ithalatı ilk beşte yer alan diğer ülkelerdir.

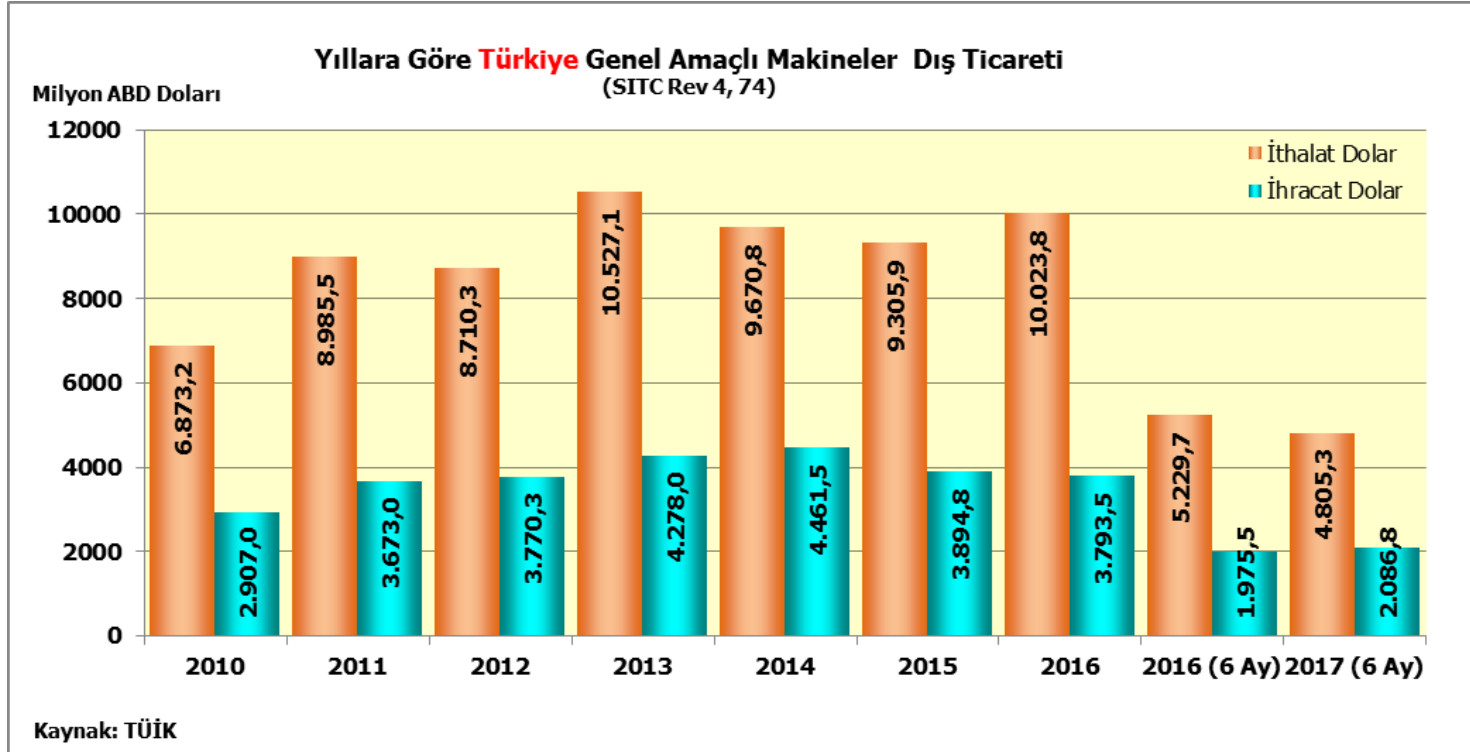
Metal İşleme ve Takım Tezgahları, 2013-2016 Dört Yıl Toplam Dünya Dış Ticareti ve İlk Beş Ülke
 Son dört yıllık toplam metal işleme ve takım tezgahları dünya ihracatında ilk sırada 63 milyar ABD Doları ve %19,6 payla Almanya yer almaktadır. Almanya'yı Japonya, Çin, İtalya ve ABD izlemektedir. Türkiye'nin dört yıl toplam metal işleme ve takım tezgahları ihracatı 2,8 milyar ABD Doları, payı ise %0,85 olmuştur. Aynı dönemde dünya ithalatında ise ilk sırada 51,6 milyar ABD Doları ve %16,3 payla Çin gelmektedir. ABD, Almanya, Meksika ve Rusya Federasyonu ithalatta ilk beşte yer alan diğer ülkelerdir. Türkiye ise dört yılda toplam 6,6 milyar ABD Doları ithalatla %2,1 paya sahiptir.

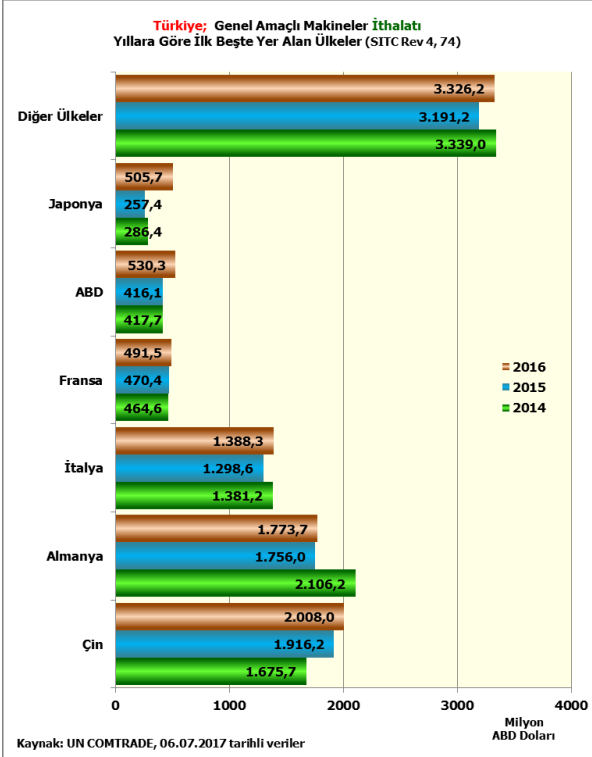
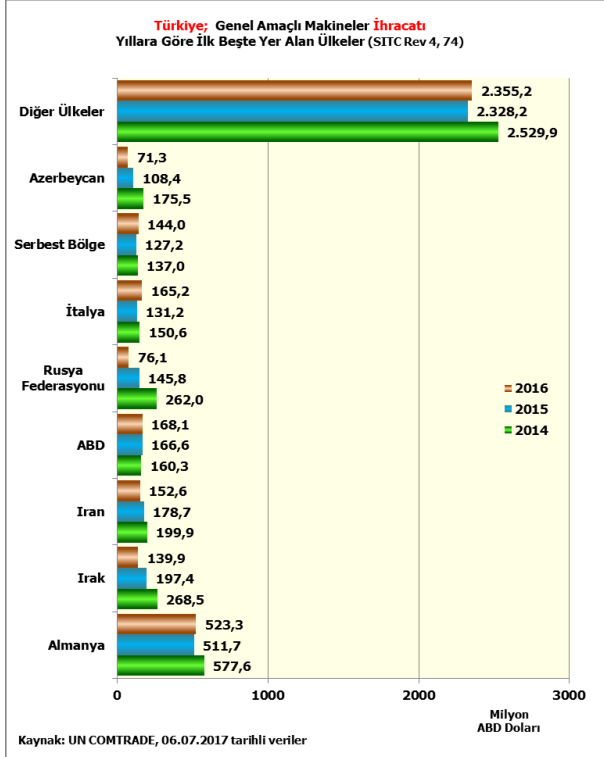

GENEL SANAYİ MAKİNELERİ ve EKİPMANLARI ve PARÇALARI DIŞ TİCARETİ (SITC Rev. 4, 74) (Isıtma ve soğutma, pompalar, taşıma ekipmanları, rulmanlar vb.)

Türkiye genel amaçlı makineler imalatı sanayi ihracatı 2010 yılı ile 2014 yılı arasında %53,5 artarak 2014 yılında yaklaşık 4,5 milyar ABD Doları düzeyine erişmiştir. Aynı dönemde yıllara göre farklılık gösteren ithalat 2013 yılında yaklaşık 10.5 milyar ABD Doları ile son altı yılın en yüksek değerine erişmiştir. 2010 yılında %42,3 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2014 yılında %46,1 düzeyine çıkmıştır. 2015 ve 2016 yıllarında sektör ihracatında 2014 yılına göre düşüş yaşanmış, sektör ihracatı 2015 yılında 3,9 ve 2016 yılında 3,8 milyar ABD Dolarına gerilemiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranları ise aynı yıllarda sırasıyla %41,8 ve %37,8 olmuştur.

2017 yılı ilk altı ayda genel amaçlı makineler imalatı sanayi ihracatında önceki döneme göre %5,6 artış yaşanmış ve sektör ihracatı yaklaşık 2,1 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılı ilk altı ayda sektör ürünlerinin ithalatı ise önceki yıl aynı döneme göre %8,1 düzeyinde bir düşüşle 4,8 milyar ABD Doları olmuştur. Bu gelişmelere bağlı olarak ihracatın ithalatı karşılama oranı %43,42 düzeyine yükselmiştir.

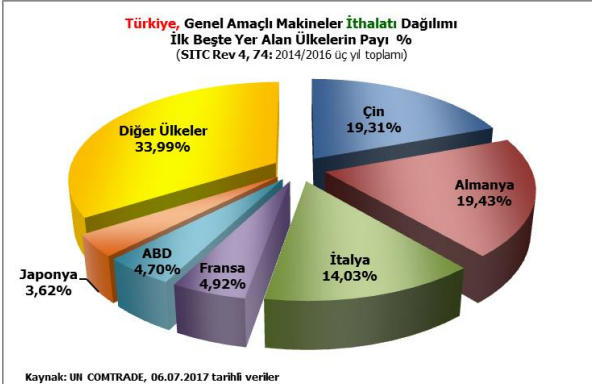
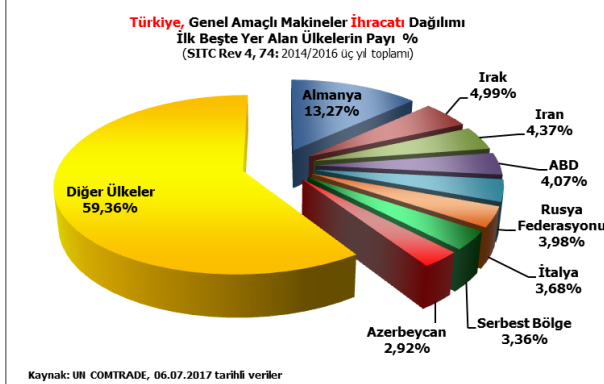

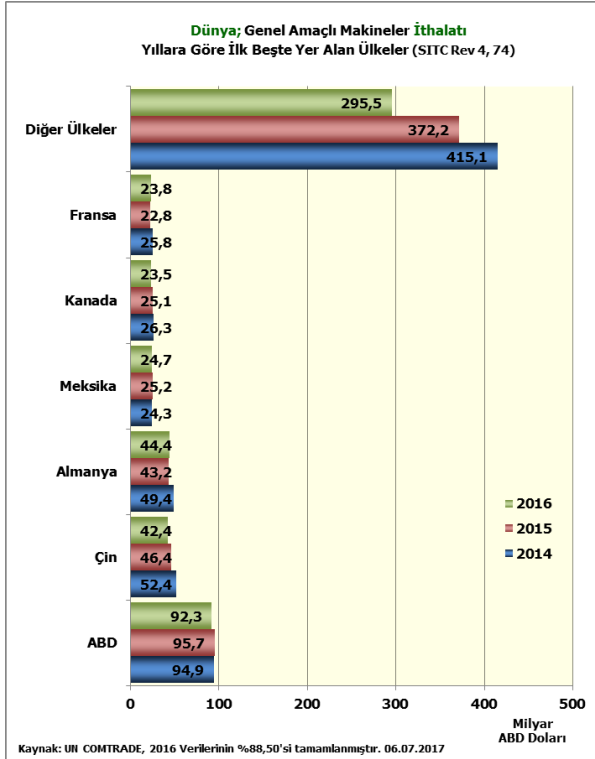
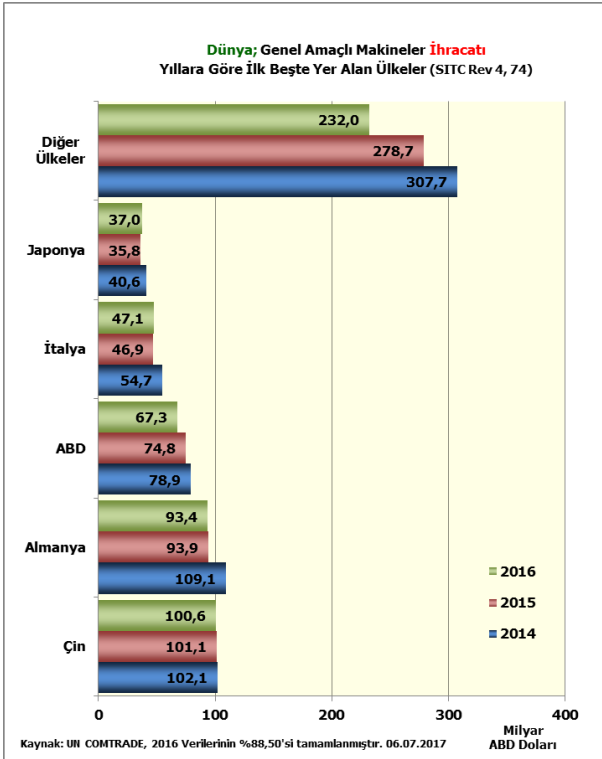
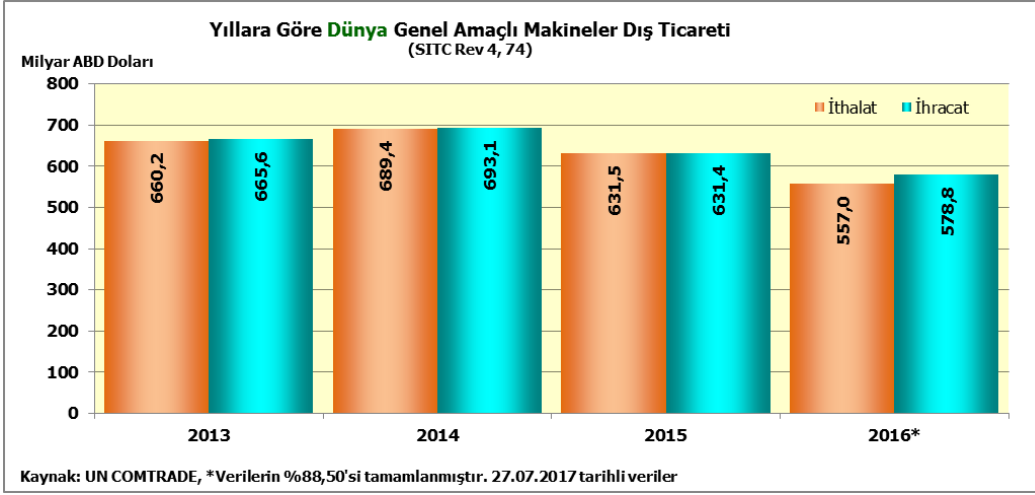
Türkiye'nin Genel Amaçlı Makineler Dış Ticaretinde İlk Beş Ülke

2016 yılında Türkiye genel amaçlı makineler ihracatında Almanya ilk sırayı 523,3 milyon ABD Doları ile almıştır. İtalya 165,2 milyon ABD Doları ile ikinci sırayı almış, Irak, İran, ABD, Rusya ve Azerbaycan üç yıl içinde ilk beşe giren diğer ülkeler olmuştur. Türkiye'nin 2016 yılında genel amaçlı makineler ithalatında ilk sırayı ise 2,0 milyar ABD Doları ile Çin almaktadır. En çok ithalat yapılan diğer ülkeler ise Almanya, İtalya, Fransa, ABD ve Japonya olarak sıralanmaktadır.

2014 ile 2016 yılları arasında Türkiye'nin dört yıllık toplam genel amaçlı makineler ihracatında ilk beşe giren ülkeler arasında Almanya %13,27 payla ilk sırada yer almıştır. Irak %5 ile ikinci sırayı alırken bu ülkeyi %4,37 ile İran ve %4 pay ile ABD izlemektedir.

Almanya 2014 ile 2016 yılları arasında Türkiye'nin toplam dört yıllık genel amaçlı makineler ithalatında %19,4 payla ilk sıradadır. Almanya dan sonra çok az bir farkla Çin %19,3 ile ikinci, İtalya %14,0 ile üçüncü ve Fransa %4,9 ile dördüncü sırayı almaktadır.

Genel Amaçlı Makineler Dünya Dış Ticareti ve İlk Beş Ülke

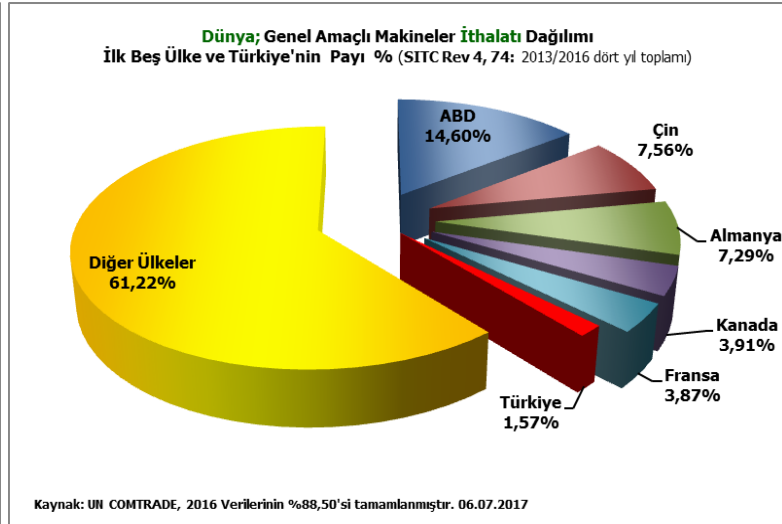
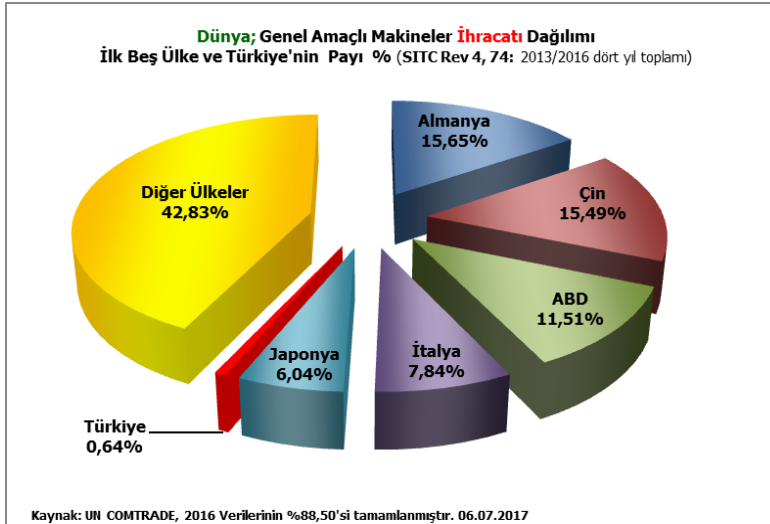
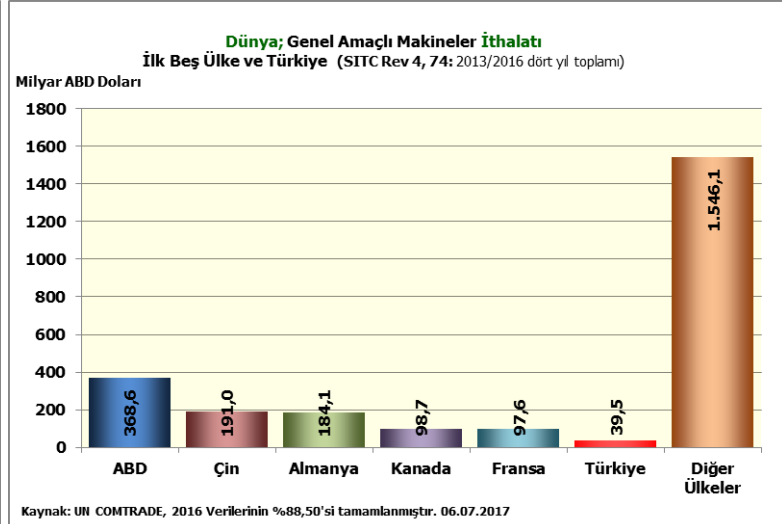
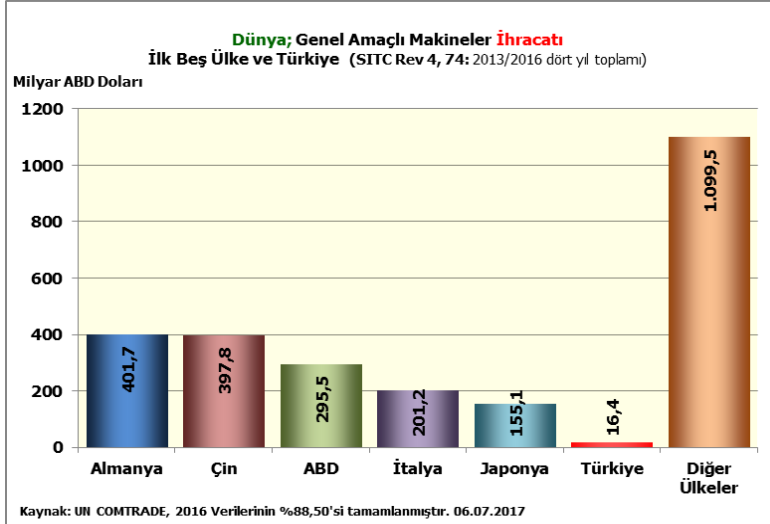
Dünya metal işleme ve takım tezgahları ihracatı 2013 yılında 665,6 milyar ABD Doları düzeyinden artarak 2014 yılında 693,1 milyar ABD Dolarına çıkmış ve daha sonra düşüş eğilimine girerek 2015 yılında 631,4 milyar ABD Dolarına düşmüştür. 2016 yılında eksik verilerle 578,8 milyar ABD Doları düzeyindedir. Eksik verilerin tamamlanması sonrası genel amaçlı makineler dünya ihracatının 2015 yılı ihracatının oldukça üstüne çıkması olasıdır.

Dünya genel amaçlı makineler ihracatında ilk sırada 2016 yılında 100,6 milyar ABD Doları ile Çin yer almaktadır. İkinci sırada Almanya ve üçüncü sırada ABD gelmektedir. İtalya ve Japonya bu ülkeleri takip etmektedir.

Genel amaçlı makineler ithalatında 2016 yılında 92,3 milyar ABD Doları ile ABD ilk sıradadır. Çin, Almanya, Meksika, Kanada ve Fransa ithalatı ilk beşte yer alan diğer ülkelerdir.

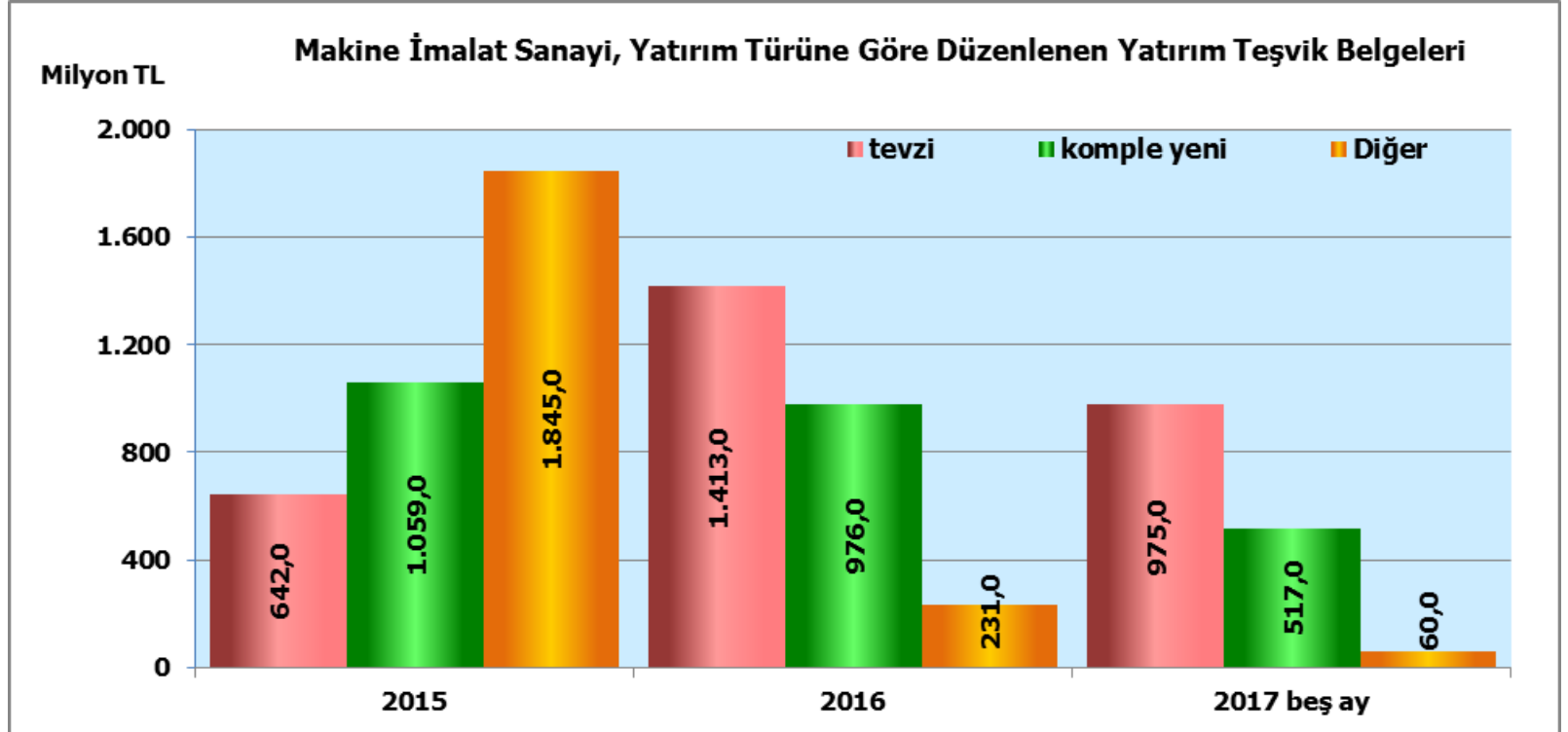
Genel Amaçlı Makineler, 2013-2016 Dört Yıl Toplam Dünya Dış Ticareti ve İlk Beş Ülke

Son dört yıllık toplam genel amaçlı makineler dünya ihracatında ilk sırada 401,7 milyar ABD Doları ve %15,7 payla Almanya yer almaktadır. Almanya'yı Çin, ABD, İtalya ve Japonya izlemektedir. Türkiye'nin dört yıl toplam genel amaçlı makineler ihracatı 16,4 milyar ABD Doları, payı ise %0,64 olmuştur. Aynı dönemde dünya ithalatında ise ilk sırada 368,6 milyar ABD Doları ve %14,6 payla ABD gelmektedir. Çin, Almanya, Kanada ve Fransa ithalatla ilk beşte yer alan diğer ülkelerdir. Türkiye ise dört yılda toplam 39,5 milyar ABD Doları ithalatla %1,57 paya sahiptir.

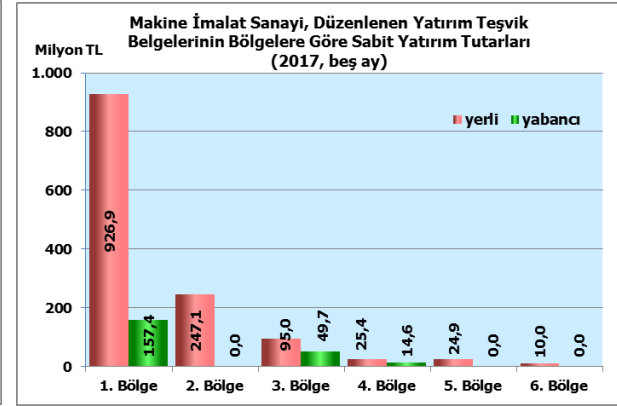
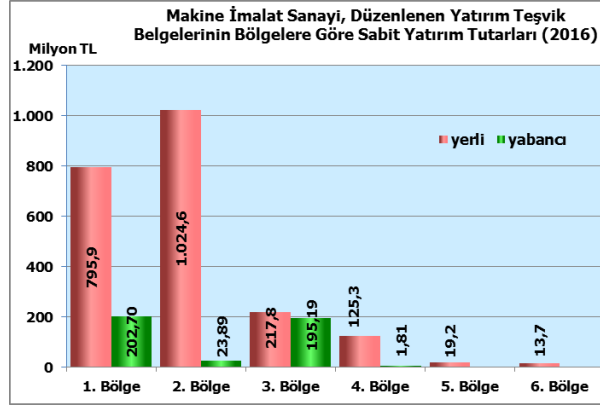
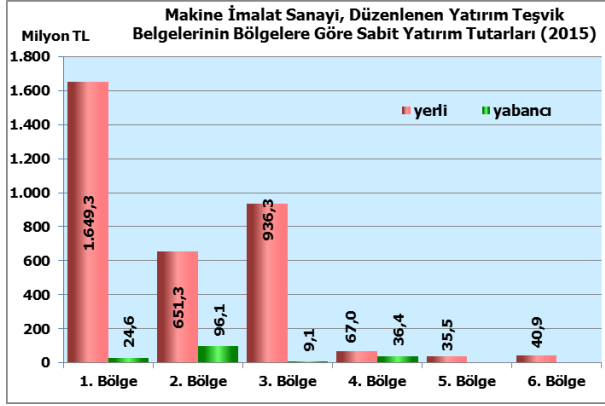
Makine İmalatı Sanayi Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgeleri

Makine İmalat Sanayi 2015 ve 2016 yıllarında Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin türlerine göre dağılımında; iki yıllık toplamda ilk sırayı 2,08 milyar TL ile diğer yatırımlar grubu alırken, 2,05 milyar TL ile tevzi yatırımları ikinci ve 2,04 milyar TL ile komple yeni yatırımlar üçüncü sırayı almıştır. İki yıllık toplamda yatırımlar türlere göre eşit olarak dağılmıştır. 2017 ilk beş ayında da tevzi yatırımları 975 milyon TL ile ön plana çıkarken, komple yeni yatırımlar ise 517 milyon TL düzeyinde kalmıştır. 2017 yılının ilk beş ayında Makine imalatı sanayinde 2016 yılının %60'ı düzeyinde yatırım teşvik belgesi düzenlenmiştir.

Makine İmalatı Sanayi Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgeleri

Makine İmalatı Sanayi yatırımları üretim faktörleri açısından gerek nitelikli insan sermayesi, gerekse girdi sağlayan tedarikçi sektörlerle bağlı olarak tüm ülkelerde gelişmiş yörelere yönelmektedir. 2015 ve 2016 yıllarında Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin bölgelere göre sabit yatırım tutarlarının %90 dan fazlasının gelişmiş ilk üç yörede olması bu eğilimin ülkemizde de geçerli olduğunu açıkça göstermektedir. 2017 yılının ilk beş ayında da bu eğilim değişmemiştir. Birinci bölgede yerli ve yabancı sermayeli kuruluşlar için yaklaşık 1,2 milyar TL (%69,9) Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenirken ikinci bölge için bu tutar 247,1 milyon TL (%15,9) düzeyinde kalmıştır. Diğer dört bölge için ise düzenlenen yatırım teşvik belgesi tutarı 219,6 milyon TL gibi çok düşük düzeyde kalmıştır.

Makine İmalatı Sanayi Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgeleri, istihdam ve istihdamın bölgelere göre dağılımının da sabit sermaye yatırımlarında olduğu gibi gelişmiş yörelerde daha yüksek oranda olduğunu göstermektedir. 2017 yılının ilk beş ayında düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen istihdamın %60,6 sı birinci bölgede, %20,5 i ikinci bölgededir.

